

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 195 Ft

XX. évfolyam 10. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2013. október

Idősek világnapja

Az ENSZ 1991-ben hirdette meg az Idősek Világnapját, s azóta a Föld szinte minden országában megemlékeznek október elsején a szépkorúakról. Szerkesztőségünk is szeretettel köszön-

ti az időseket, kívánva nekik Isten áldását, egészséget, hosszú szép életet.

„Becsüld meg az ősz fejet, add meg a tisztet az öregeknek...”, (Lev 19,32).

A tartalomból:

3. Önkormányzati hírek

4. IN MEMORIAM: Ugrin Gábor

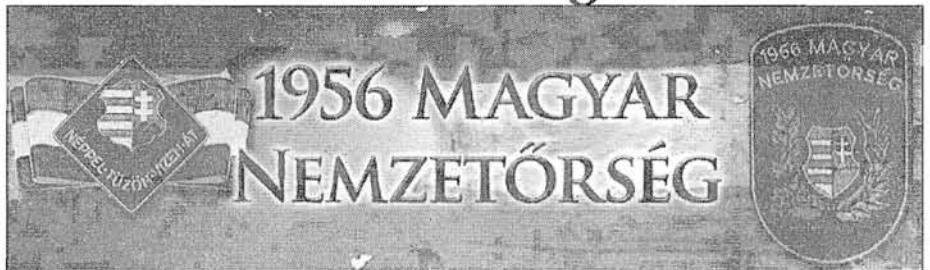

7. Szent Gellért Nap

20. Hunyai öregministráns találkozó

Endrőd Nemzetőrsége 1956-ban

A felelősen gondolkodó emberben benne kell, hogy éljen a polgári kötelességtudat. Ennek következménye az, hogy belső indítatásból önként vállalt segítő tevékenységet – mint napjainkban az árvíz elleni védekezésnél – természeti katasztrófáknál, vagy háború esetén. Ezt Deák Ferenc fogalmazta meg leg-szebben: „A köz érdekében vállalt feladat nem egyéb, mint az, hogy hűen teljesítem polgári kötelességem. Ennél többet senki sem tehet, kevesebbet tenni senkinek sem szabad”. Ezt 1848-as nemzetőrség szervezése alkalmával mondta.

Valahogy mi is így éreztünk az 1956-os forradalom kitérésekor. Endrődön a Nemzeti Bizottmány október 28-án alakult meg. Mindjárt határozatot hozott a nemzetőrség felállításáról. A Bizottmány elnöke Vaszkó Mihály volt, akinek a jelszava az volt: „Endrődön egy puska-övécs sem történhet”. Ismerte az endrődiek vérmérsékletét és elkeseredettségét. A „polgári kötelességtudat” vezetett bennünket is, amikor mi is jelentkeztünk Édesapámmal a nemzetőrségben. Ő a kapott börtönbüntetése miatt és a teljes földvagyona, tanyája elvesztése miatt érzett ellenszenvet a rendszerrel szemben, hiszen vándor-építő-munkásként élte az életét. Én október 21-én szereltem le, amikor megfogadtam, hogy „többet kapcát nem tekerek a lábamra”. Fegyvert nem fogok. Mikor ezt elmondtam, a nagybátyám, Timár Miklós azt mondta: Őcsém, mi végigharcoltuk a II. világháborút. Voltam megsebesülve, voltam hadifogságban, a másik Nagybátyád - Vince - meghalt a háborúban. Most rajtatok a sor, ez a ti háborútok. Ezt megfogadva jelentkeztem, és végeztük rendfenntartó tevékenységünket. Vezetőnk Dienes Izra volt, aki a polgári iskolában tanárok is volt. Kiegészüllyozott, megfontolt ember volt, aki a lázongó egyéneket is le tudta csillapítani. Ennek is köszönhető, hogy Endrődön senkit se bántottak, nem történt semmi atrocitás. Ezért az orosz megszállás után az újjáalakult MSZMP vezetői köszönetet mondtak a Nemzeti Bizottmánynak. Összesen 192 személy jelentkezett nemzetőrnek. Ezek éjjel, nappal szolgálatban voltak. Az akkori politikai nyomozó osztály 1959.

április 9-i keltezéssel „Szigorúan Titkos” összefoglaló jelentést küldött az Állambiztonsági Szolgálat számára. Ez volt az a tikos káderlap, amely végigkísérte az embert élete végéig, mint megbízhatatlant. Endrődön 130 személy volt a nemzetőrök közül rajta. Számomra még a kislányom középiskolai jelentkezésénél is kizáró ok volt, a kulákszármazással együtt.

A forradalom leverése után 1957-ben azért sokan kerültünk a „Csontbrigád”, a pufajkások keze közé. A Bizottmány vezetőit elítélték. Ezt teljes részletességgel leírja Szendrei Géza: 1956, gyomai, endrődi, környékbeli események című könyve.

A rendszerváltás után újjáalakult a nemzetőrség. Somogy megyében telepedtem le. Itt jelentkeztem én is. Elfogyunk lassan. Tagja vagyok az 1956-os Nemzetőrség Budapesti Tanácsának is. Itt az éves közgyűlésen (körülbelül még 300 élő tagunk van) mindig előadást tartanak egy-egy megye 56-os eseményeiről. Legutóbb Békés megyei események kerültek ismertetésre. A létszámi adatokat és a névsort az előadótól tudtam meg. Három név szerepel Endrődről: Vaszkó Mihály, Balogh Elek, és Dienes Izra. A Történelmi Levéltár, csak rólam szóló adatokat szolgáltatotta ki. Az 56-os országos tagság segített hozzá az 56-os nemzetőri lista megszerzéséhez. Azt hiszem, ezen lista már csak egyetlen élő tagja vagyok.

Ezért adom közre.

Tisztelettel:

Timár Mihály
56-os nemzetőr alezredes
Balatonlelle

folytatás a 9. oldalon

Meg kell említenem még egy nevet az 56-os forradalmi eseményekkel kapcsolatban Endrődön. Ő pedig: **OSZLÁCS BÉLA** - élt: 16 évet, meghalt 1956 novemberben. Agyonlőtték a karhatalmisták. Ő az egyetlen személy, aki az életével adózott az 56-os forradalomnak Endrődön.

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Aranydiploma

Hunyán végeztem az általános iskolát, Gyomán érettségiztem 1960-ban.

1963-ban államvizsgáztam a szegedi Felsőfokú Tanítóképzőben, ősszel már elkezdtem tanítói munkámat a hunyai általános iskolában. Az alsó tagozatban tanítottam első, második osztályban, majd éneket a felső tagozatban és énekkart is vezettem. 12 évig dolgoztam Hunyán.

Mivel családommal Kondoroson éltem a korai oda-vissza utazgatás egyre több problémát okozott, ezért 1975-ben kértem az áthelyezésemet a kondorosi iskolába. Itt is mindig első, második osztályt tanítottam. Az utolsó évben napközis tanító voltam. 1998-ban mentem nyugdíjba.

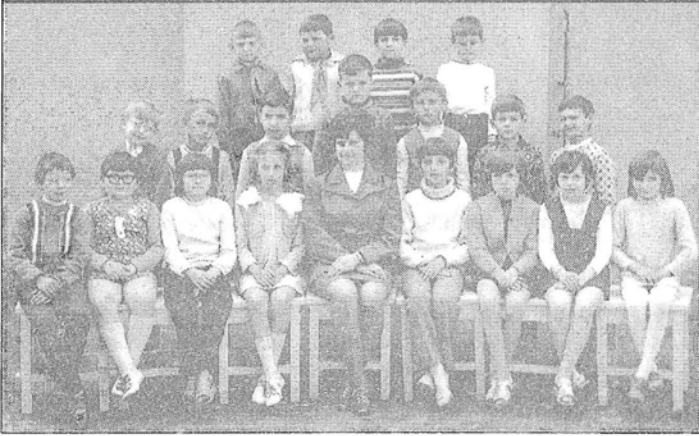
2004-től a kondorosi Rózsa Pávákört vezetem jelenleg is, ami elég sok munkát, elfoglaltságot jelent számomra, főleg a szlovák nyelvű dalok tanulása miatt.

Az idén 2013 szeptember elsején vettem át a szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Karán az arany oklevelet, mivel ötven éve vagyok pedagógus.

Ha újra kezdeném, akkor is ezt a szép foglalkozást választanám.

Látkóczy Miklósné Gyuricza Juszttina

1974-75; Ülő sor: Arnótszky Edit, Hamza Mária, Raczkó Erika, Fabó Berta, Gyuricza Juszttina tanító néni, Giricz Edit, Szmoia Hani, Hanyecz Magdi, Fülöp Erzsébet - középső sor: Sóczó Géza, Hunya Béla, Sóki Lajos, Rau Ádám, Timár György, Dúzs Imre, Hanyecz Vince - felső sor: Polányi István, Bélteki Ferenc, Timár László, Molnár György

Gácsi László

Alt Jánosné

Giricz Vendel
igazgató

Pésó Béláné

Timár Sándor

Tisztelt Szépkorú Lakosok!

A bennünket felnevelő generációk erőt adó példája, biztatása ma minden korábbinál fontosabb. Október elsején, az Idősek Világnapján mondjunk köszönetet mindazoknak, akik oly hosszú éveken át rakták le azt az utat, amelyen ma mindannyian járunk. Szeretettel és tisztelettel köszöntök minden szépkorú lakost, életükhöz további jó erőt, egészséget kívánok! Isten éltesse Önöket!

Tisztelettel: Dankó Béla országgyűlési képviselő

Az „Egy közülünk” kezdeményezés elérte a kitűzött egymillió aláírást

Az „Egy közülünk” európai polgári kezdeményezés elindító szeptember 12-én bejelentették, hogy összegyűlt az egymillió aláírás, amely szükséges ahhoz, hogy hivatalos petíciót nyújtsanak be az Európai Bizottsághoz. Az aláírásgyűjtés október 31-ig folytatódik. Legalább hét EU tagországból kell összesen egymillió állampolgárnak aláírnia a kezdeményezést, amely hivatalos felhívás az Európai Bizottság számára, hogy jogi változtatást vezessen be és ezáltal függessze fel az embrionális őssejt kutatás EU finanszírozását.

A kezdeményezés elindító nyilatkozatukban kiemelik, hogy 11 ország állampolgárai aláírásukkal kifejezték egyet nem értésüket az embrionális őssejt kutatás nagyon ellentmondásos EU finanszírozásával. Ezek az országok: Ausztria, Franciaország, Németország, Magyarország, Olaszország, Litvánia, Hollandia, Lengyelország, Románia, Szlovákia és Spanyolország. A siker egyben erős európai konszenzust is jelent azon a téren, hogy szükség van az embriók nagyobb védelmére.

Az egymillió aláírással az „Egy közülünk” a második olyan európai polgári kezdeményezés, amelynek sikerült megfelelnie az Európai Bizottság által felállított követelményeknek, hogy hivatalos európai petícióvá váljon.

GYOMAENDRÖDÖN, Tamási Áron 13 sz. alatti ház eladó. Érdeklődni: 06 30-705-1257 számon lehet.

Iskolai találkozó

Az Endrőd 2. Sz. Általános Iskola 1968 évben végzett tanulói és a tantestület 45 éves osztálytalálkozóra gyűltek össze az ország több városából, külföldi munkából, Gyomaendrődről 2013. szeptember 14-én, hogy fáradtságot nem kímélve bizonyítsák az összetartozás erejét, szépségét.

Köszönjük, hogy e számunkra fontos eseményre elfogadták meghívásunkat és jelenlétükkel megtiszteltek bennünket Tanáraink. (lásd a képeket a lap alján)

Ez alkalomból látogatást tettünk egykori Iskolánknál Öregszőlőben és megkoszorúztuk az emlékhelyeket.

Csoportkép:

Elöl: Korcsok Katalin, Hritz Ilona, Jakus Imre, Alt Jánosné, Omilják István, Omilják András, Oláh Gizella, Tóth Béla, Farkas Éva

Hátul: Medvegy László, Gombkötő Béla, Gubucz György, Gyuricza Sándor, Timár Sándor, Vaszkó Gergely, Giricz Lajos

Önök joga van tudni...

hogy miről döntött a Képviselő-testület szeptember hónapban

2013. szeptember 26-i ülés tartalmából:

A mai ülésen 31 napirendi pontban, a legtöbb esetben az előterjesztéssel egyetértve hozott döntést a Képviselő-testület.

Az ülés végén, a bejelentéseknél, képviselői hozzászólásból megtudhattuk, hogy a járásunkhoz tartozó települések (Csárdaszállás, Dévaványa) levelet intéztek Gyomaendrőd Város Képviselő-testületéhez, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumba Dr. Navracsics Tibor úrhoz, valamint a Békés Megyei Kormányhivatal Kormány megbízottjához Erdős Norbert úrhoz. Ebben a levélben tudatták, hogy csak abban az esetben kívánnak a jövőben járásunk tagjai maradni, amennyiben annak irányításában nem fog változás következni.

Hetekkel ezelőtt röppent fel a hír, hogy Andó Ágnes Hivatalvezető Asszonyt a Gyomaendrőd Járás Hivatal éléről le kívánják váltani. Határozott véleményük az, hogy a Hivatalvezető Asszony szakmai tudása, emberi hozzáállása és törekvése, a járásban lévő települések közigazgatásának minőségi megszervezése, kiszolgálása tette sikeressé és elismertté Békés megyében. Kiemelkedő munkáját Erdős Norbert kormány megbízott úr is több fórumon hangsúlyozta.

A Képviselő Asszony aggodalmának adott hangot, s egyben reményét fejezte ki, hogy az ügy tisztázása után a 2013-ban megalakult Gyomaendrőd Járás mindenki melegeggedtségére folytathatja hatékony működését.

Vidovszky - kép és Corini - grafikák megvásárlása

A Közalapítvány Gyomaendrőd Város Közgyűjteményeiért Kuratóriuma azzal a kéréssel fordult a Képviselő-testülethez, hogy járuljon hozzá egy Vidovszky-kép, illetve Corini - grafikák megvásárlásához.

A gyulai KöröspArt Galéria tulajdonosa felajánlotta megvételre /100.000. Ft-ért/ a „Tavaszi kertben” című Vidovszky-képet, valamint egy magát megnevezni nem kívánó helyi lakos 9 db. Corini-grafikát, illetve olyan rajzokat, amelyeket a művész barátai készítettek, szintén 100.000. Ft-ért.

Egy másik gyomaendrőd lakos is felkereste a képtárat azzal, hogy 3 db. Corini képét eladná 1.300.000.Ft.-ért

Az Ügyrendi, Oktatási, Kulturális, Kisebbségi és Esélyegyenlőségi Bizottság javasolta a Képviselő-testületnek a képek megvásárlását azzal a feltétellel, hogy a képtár kuratóriumának elnöke kérjen fel értékbécslőt az alkotások értékének megállapításához.

Katona József Művelődési Ház nagytermének használata

Gyomaendrőd Város Képviselő-testülete az augusztusi ülésen utasította az Ügyrendi, Oktatási, Kulturális, Kisebbségi és Esélyegyenlőségi Bizottságot, hogy szeptemberi ülésre készítsen előterjesztést arra vonatkozóan, hogy a városban működő civil szervezetek az év hátralévő részében ingyenesen használhassák a művelődési ház nagytermét. (Civil szervezet fogalmán az a bíróságilag bejegyzett szervezet értendő, amely nyilvántartásba vétellel rendelkezik.) A felmérések alapján az ingyenes teremhasználat várhatóan 500.000. Ft-tal terhelné az idei év költségvetését.

Az előterjesztést tárgyalta a Pénzügyi Bizottság, aki egyértelműen elutasította a térítésmentes használat lehetőségét, illetve az Ügyrendi, Oktatási, Kulturális, Kisebbségi és Esélyegyenlőségi Bizottság azzal egészítette ki a Pénzügyi Bizottság javaslatát, hogy a 2014. évi pályázatok során gondoljanak a Civil szervezetek pályázati konstrukcióira is.

A Képviselő-testület elfogadta a javaslatot.

7. sz. háziorvosi körzet működtetése

Dr. Bánki Gyula a 7. számú felnőtt háziorvosi körzet orvosa

2013. december 31. napjával meg kívánja szüntetni egészségügyi vállalkozását, a praxis működtetési jogát pedig vissza kívánja adni az önkormányzatnak.

Az egészségügyi alapellátásban kialakult gyakorlatra tekintettel, az átvétellel és működtetéssel kapcsolatos feladatok ellátásával a Képviselő-testület megbízta a Városi Egészségügyi Intézmény Igazgató Főorvosát, Dr. Torma Éva asszonyt. A praxis átvétele során kerül felmérésre a rendelő felszereltsége, valamint az átvétellel kapcsolatos költségek számbavétele, amelyről a Képviselő-testületet a novemberi ülésen az Egészségügyi Intézmény tájékoztatni köteles.

A Képviselő-testület jóváhagyta az előterjesztést.

Beszámoló az oktatási vagyron működtetéséről

A működtetés tapasztalatairól és az elvégzett feladatokról utólag a júniusi testületi ülésen kaptak tájékoztatást a képviselők.

Az oktatási intézmények állapotfelmérésére, bejárására június 25-én és 26-án került sor. Az ÁNTSZ Szarvasi Kirendeltségével történt egyeztetés alapján évente kötelező jelleggel el kell végezni a vízszelvények, öltözők, étkeztetéssel kapcsolatos helyiségek tisztasági meszelését, melyet a Zöldpark Kft. minden oktatási intézményben végrehajtott. A helyszíni bejárás során meghatározott munkálatokat több csoportba sorolták a fontossági sorrend figyelembe vételével. Így:

- 2013-ban elvégzendő feladatok
- 1 éven belül elvégzendő feladatok
- 2-3 éven belül elvégzendő munkálatok
- 4-5 éven belül elvégzendő munkálatok

Az idei évre kijelölt feladatokra 3 árajánlat érkezett, amelyek közül a legelőnyösebb lett elfogadva: Gyomaszolg Ipari Park Kft.

2013. augusztus 30-án és szeptember 4-én a már elkészült munkák megtekintésére került sor az erre kijelölt személyek részvételével.

Az oktatási vagyron működtetéséhez kapcsolódóan 2013. szeptember 6-ig az alábbi kiadások jelentkeztek:

A 2012-es évet terhelő, de 2013-ban jelentkező 14 M. forint szinte teljesen felhasználásra került, míg a 2013-as évre betervezett 62 M Ft-ból 25 M Ft lett felhasználva.

A Képviselő-testület egyhangúan elfogadta a beszámolót.

Beszámoló a települési játszóterekről

Városunk tulajdonában 8 db játszótér van. (Erzsébet ligeti, Vársártér, Besenyszeg, Október 6 lakótelepi, Csókási B téri, Hősök tere, Népliget)

2013 októberéig településünk kettő új játszótérrel bővült: Besenyszeg, valamint a Csókási Béla téren lévő játszótérrel. (A szabványnak megfelelő kétüléses lengőhinta került elhelyezésre)

Megállapításra került, hogy szinte mindenhol találtak olyan játékokat, amely csak részben felel meg a követelményeknek. A játszótéri eszközök javítási költségeinek felmérése folyamatban van, és előreláthatólag október 31-ig a szükséges munkálatok elvégzésre kerülnek.

Csatlakozás a 2014. évi Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjrendszerhez

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma minden évben meghirdeti a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjrendszer pályázatot. Az önkormányzatoknak az idei évben október 11-ig van lehetőségük csatlakozni a 2014-es forduléhoz. A támogatást kizárólag szociális rászorultság alapján lehet elnyerni.

A Bursa Hungarica Ösztöndíjpályázatnak két típusa van, az „A” és „B”. Az „A” típusú felsőoktatási intézetben jogviszonnyal rendelkező hallgatók nyújthatják be, míg a „B” típusú a 2013/2014 évben érettségiző tanulók.

A 2014-es forduló pályázataink benyújtási határideje november 15-e lesz, a támogatás mértékéről a novemberi Képviselő-testületi ülésen kell dönteni, melynek mértékét a beérkezett érvényes pályázatok száma fogja meghatározni.

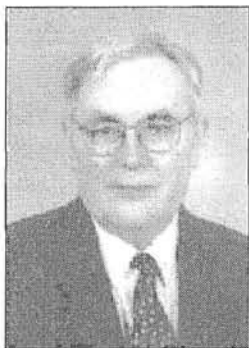
Léhóczkiné Timár Irén
képviselő

In memoriam

Szülföld: Bölcse, majd koporsó!
Sarkesillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékaikba szebb Jövő!

Tímár Máté

Ugrin Gábor zenepedagógus, kóruskarnagy (1932-2013)

Ugrin Gábor zenepedagógus, kóruskarnagy bár nem Endrődön született, mégis mély kötelék fűzte Endrődhöz. Számára Endrőd volt a gyökérzet, az általa igen tisztelt elődök élő- és nyugvóhelye. Az eredendő otthon. Mert apai és anyai nagyszülei is az endrődi Temető utcában laktak egymás mellett - az Ugrin- és a Hunya család még a XIX. század végén, a XX. század elején.

gén, a XX. század elején.

1932. március 13-án Gyulán jogvégzett tisztviselő második fiaként látta meg a napvilágot.

Kisgyermek korában a család Szarvasra költözött, kapcsolata a zenével itt kezdődött, amikor zongorázni tanult Tauth Antal kántortanítótól. Később az ő helyét vette át a templomban - ám amikor pályaválasztásra került a sor, nem zenész akart lenni. A II. Világháború után a jogi karra felvételizett, ám úri származása miatt nem vették fel, így érettségi után segédmunkásnak állt, majd vasesztergályos lett: „volt egy olyan személyi igazolványom - őrzöm ma is -, amibe az van írva, hogy szakképzettsége vasesztergályos, foglalkozása zenetanár.”

1952-ben felvételt nyert énektanár szakra Budapesti Pedagógiai Főiskolára. Tanítási gyakorlatra a nagybányai általános iskolába került, ahol kórust szervezett a diákokból.

A tanárképző elvégzése után felvételizett a Zeneművészeti Főiskolára. Olyan zenei jártassága volt, hogy mindjárt a második évre vették fel. 1955 és 1959 között tanult az ének-zene tanár és karvezetés tanszakon. Tanították többek között Ádám Jenő, Bárdos Lajos, Járdányi Pál, Ligeti György, Szőnyi Erzsébet, Ujfalussy József és Vásárhelyi Zoltán.

Közben 1959-ben tanított a zuglói Egressy Gábor Fiúgimnáziumban, majd 1960-tól 1978-ig a Veres Pálné Gimnáziumban tanított, ahol komoly kórus életet is szervezett és vezetett, és ahonnan számos tanítványa választotta a zenei pályát.

1963-tól Fasang Árpád meghívására a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában is tanított, szolfézst, zeneelméletet és karvezetést oktatott, és a Konzervatórium énekkarát is vezette 2011-ig. 1985-től a Zeneakadémia tanára lett, a Középiszkolai Énektanár és Karvezetőképző Szakon docensként oktatott tanítási módszertant.

Életútjáról így vall:

„Mielőtt életpályámról szólnék, sietek megjegyezni, hogy szüleim és nagyszüleim körében és később, családi életemben mindig meleg, ösztönző szeretet áradt felém. Ugyanezt éreztem - kivétel nélkül - tanítóim, tanárain részéről is.

Így alakult ki bennem, és egyik vezérlő meggyőződésemmé vált, hogy embertársaim többnyire jóakaratók, és ezért én törlesztési kötelezettséggel tartozom. Hogy nem elég elfogadni (sőt, igényelni) mások jötteit, hanem azokra rá is kell szolgálni. Ha néha csalódtam, a jó oldal döntő fölénye hamar megvigasztalt.

Az életemet megalapozó jó tündérek közül hármat mégis kiemelek. Dandé Etát, a bölcsőmnél vigyázó pesztonkát, akinek - Édesanyám elmondása szerint - reggeltől estig be nem állt a szája, egyfolytában népdalokat énekelt. Így előbb tudtam énekelni, mint beszélni. Innen a zenei anyanyelvünkhöz fűződő örök szerelmem. (S innen már csak egy lépés a készletés, hogy ezt a szerelmet másokkal is megosszam.) Tauth Antalt, a káprázatos zenei felkészültségű szarvasi kántortanítót (akkor még voltak ilyen drágakövek az elemi iskolákban), aki elképesztően magas színvonalon szolgálta kis közösségét, és szerény, megelégedett emberként élte mindennapjait. Ő jegyzett el a zenével, ő tette rá kezemet először, hatéves koromban az orgona billentyűire, az ő példája nevelt az alázatos, szorgalmas munkára.

És érettségim után a másik nagy tanítóm, Dezső bácsit, a MÁVAG legnagyobb gépén dolgozó szakmunkás zsenit, aki kétéves kényszer - és később olyannyira áldásosnak bizonyuló - vasesztergályosi pályámon a számomra különösen kegyetlenül nehéz ötvenes évek elején cifra káromkodásokba burkolt arany-szívvel megtanított a munkásember sokszor rejtőző értékeinek megbecsülésére, a „kaliberes”, néhány ezred milliméteres tűrésű munkavégzés felelősségére. És arra is, hogy ha a tohonya vasnak odavágunk az ólomkalapáccsal, az arrébb is mozdul...

Ezek a látszólagos véletlenek, kitérők és a sok gyakorlás, bujkálva végzett kántorizálás, kórusvezetői próbálkozások alakítottak, gyúrtak és vezettek el végül is húszéves korom táján a főiskolai évekhez, a zenepedagógusi hivatáshoz. Azt hiszem, néhány tanulságot le lehet vonni ebből a kanyargós prelúdiumból. Például, hogy a nagy hagyományt, népmesét, népdalt, szép magyar nyelvet gyermekeink lehetőleg az anyatejjel szívják magukba. Így válnak igazán maradandóvá és személyiség-formálóvá. Hogy a hétköznapiakban is találhatunk kimagasló, sorsfordító példaképeket... stb.

Nevelésemet a Zeneművészeti Főiskolán Kodály Zoltán szellemisége fejezte be. Tiszteisége, roppant tudása, koncepciója, filozófiája elementáris erővel hatott rám; követése szent köteleseggemmé vált.” ...

Számos kórust vezetett az iskolai énekkarok mellett, többek között a Tatabányai Bányász Vegyeskart, a Csepeli Munkás Kórust, évtizedeken át a Fővárosi Énekkart és pár évig az Állami Énekkart is.

1965-ben létrehozta az Ifjú Zenebarátok Központi Kórusát, melynek a legutóbbi időkig fáradhatatlan vezetője volt. Az énekkar hamar bekerült a magyar zenei életbe, mind az 'a capella', mind az oratóriuméneklés terén. Azt az időt jellemzi a korszak vezető zenekaraival és karmestereivel közös koncertek, így többek között Bach Máté-passiója a Liszt Ferenc Kamarazenekarral, akkor még Sándor Frigyes vezetésével (ebből a koncertből a Hungaroton lemezt is készített), vagy Kodály Zoltán Budavári Te Deuma Ferencsik Jánossal (melyet a Magyar Televízió felvétele őriz). A kórus több mint 45 éves fennállása óta Európa szinte minden szegletében megfordult, legutóbb 2011 decemberében Belgiumban turnéztak, 2012 őszén Krakkóban szerepeltek.

Ugrin Gábor nevéhez összesen hét hanglemez és kilenc gimnáziumi ének-zene tankönyv fűződik, melyeket ma is használnak a középiskolákban. Rendszeresen tartott kurzusokat itthon és külföldön - többek között Japánban, ahol évtizedeken át visszajáró vendég volt -, emellett számos kórusversenyen zsűrizett. 1978 óta volt a Magyar Kodály Társaság elnökségi tagja, Liszt Ferenc és Kodály Zoltán-díjas, a Bartók-Pásztory-díj kitüntetettje. Ugrin Gábor köszöntése címmel hetvenedik születésnapja alkalmából portréfilm készült róla Horváth Tünde rendezésében, nyolcvanadik születésnapját a Művészetek Palotájában tartott jubileumi koncerttel ünnepelték meg.

Ugrin Gábor, az Ifjú Zenebarátok Kórusának alapító karnagya, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem és a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola tanára 2013. június 21-én hunyt el, temetésére július 11-én volt a Farkasréti temetőben.

A Farkasréti temető Makovecz-termében Somogyi-Tóth Dániel orgonált, az Ifjú Zenebarátok Kórusát Magyaróvári Viktor vezényelte. A szertartást Horváth Zoltán, a Teréz templom plébánosa, egyben az Ugrin család lelki vezetője és barátja vezette, s ugyanő mondta Ugrin Tanár Úr lelki üdvéért július 16-án a gyászmisét a Bartók Konzervatórium és a Zeneakadémia között felúton álló Avilai Nagy Szent Teréz plébániatemplomban.

A róla megjelent írások alapján összeállította:
Iványi László

GYOMAENDRÓDI KRÓNIKA

- Civil sarok - Bukva Imre és Dinya Irma

Kedves Olvasóim! Önök szoktak nosztalgiázni a régmúlt időről? Bizonyára, hiszen múlik fölöttünk az idő, és egyre jobban rádöbbenünk, hogy az értékrendünk megváltozott. Fontos a gyermek, s az ifjúkor...

A világon utazgatva mindenhol találkozhatunk magyarokkal, s ez jó, de még ennél is jobb, ha szülőhelyünkről földinkkel találkozunk... erre mondjuk, ha felbukkan valaki a régmúltunkból, hogy „kicsi a világ.” Másként beszélgetünk, régi ismerősökkel, szülőföldünktől elszármazottan is értjük a tájszavakat, jól eső érzés elmerülni a múltidézésben...

A vecsési temetőkert csendes békét árasztó magánya mellett, majdnem a szomszédságban lakik egy kedves cipész mester, aki falumbéli.

No, ő sem fiatal már, de az édesanyja 94. életévét töltötte be a mai napon.

Bukva Imréről van szó és az édesanyjáról, Bukva Lajosné Dinya Irma néniről, aki 1919. augusztus 13-án született Endrődön.

Szépkorú, interjúmat vele készítettem el, melyet megírok, hogy Önöknek is tanúságnak szolgáljon élet története.

Édesapja kubikos, alkalmi föld- és idénymunkás volt, édesanyja háztartásbeli. Tíz gyermeket szült, három fiút és hét leányt, Irma néni volt a sorban a második szülő. A családja átmenetileg kiköltözött Hunyára 1928-ban, Irma néni ott járta ki a négy elemi iskolát, majd 1933-ban visszaköltöztek Endrődre, a Gyomavégbé.

Ezután Irma néni hetven évig élt ugyanabban a házban a Mátyás király út 21. sz. alatt. Tizenkét éves korában a szülei már elküldték napszámba, később házakhoz cselédnek. Minden munkát elvégzett, kellett a keresete, s a munkáskéz egy ilyen nagycsalád ellátásához.

Kemény élete volt, mindig nagyon sokat dolgozott, de soha sem panaszkodott.

Abban az időben mindenhol ez járta, rengeteg fizikai munkával keresték meg a család betevő falatjait... Vallásos neveltetést kapott, az egész családja katolikus vallású volt, de nem csak az ő családja, hanem egész Endrőd lakossága. Abban az időben Szent Endrődnek is neveztek a falunkat, ami kb. 6000 lélekszámmal rendelkezett. Szép nagylánnyá érett, és járt répát szedni a testvéreivel napszámba, ahol megismerte későbbi élete párját.

Mikor – nagy ritkán – volt egy kis szabadidejük, akkor eljártak bálba, szuháréba (a mai házibuli őse) és muzsikáltak, táncoltak, ez volt a szórakozásuk. Egy legénynek nagyon megtetszett, udvarolni kezdett volna – meséli szégyenlősen – de ő nem akarta, aztán a testvére rábeszélésére szóba állt vele. A bátyja azt mondta, hogy ez egy jóra való legény, így hát engedett, félévi udvarlás után 1938-ban feleségül ment hozzá az Endrődi Szent Imre Templomban és hatvan évig éltek boldog házasságban. Két fiuk született, Lajos 1939-ben, Imre 1941-ben. Mindkét fiú Endrődön a „mirhói” iskolába járt.

A férje is, ő is eljártak dolgozni szezonális munkákra, nyáron az aratás idején a cséplőgépnél, máskor az alkalmi munkáknál szegődtek el kevés bérért, gabonáért. Dolgoztak a megélhetésért, hogy a kenyerük meglegyen...

A fiúk a hetvenes évek közepe tájékán mindketten elhagyták a szülői házat, a jobb megélhetést keresve elindultak önállósnál...

Lajos Szentendrén, Imre Vecsésen telepedett le, és itt él most is.

Irma néni férje jobb létre szenderült 1998-ban, így szegény egyedül maradt, hatvanévi házasság után. Baromfit tartott, megművelte a kis háztáji kertjét és élte a csendes özvegyi életét egyedül. Télen néhány hónapra eljött hol az egyik, hol a másik fiához, jól érezte náluk magát, de azután csak vágyott haza.

Múltak az évek, egyszer rosszul lett, kórházba került, s az orvosok azt tanácsolták, hogy ne maradjon már egyedül, betegsége és hajlott kora miatt inkább költözzön valamelyik gyermekéhez. Őt évvel ezelőtt került a cipész fiához, Imréhez Vecsésre, ahol az egész család szeretettel veszi körül.

Nyolc unokája és három dédunokája született.

Kedvesen mesél az ifjú koráról, Endrődről és minderről a múltból.

Sok közös emléket idéztünk fel együtt, jól ismerte az én szüleimet, testvéremet is, sőt a testvérbátyám az ő kisebbik fiával járt iskolába.

Felidéztek milyen békés, nyugodt élet volt a falunkban, mindenki ismerte, tisztelte egymást. Endrődön a családjából már csak

a keresztlánya él, Vaszkóné Fási Kati, szintén a Gyomavégben... Két éve járt otthon utoljára, már nehezeze esik a hosszú autót is, bár mindig megdobogtatja a szívét, ahogy a falunkhoz – ma már városhoz – közeledik, még a fák is köszönnek neki.

A közelmúltban Hunyán járt, sajnos szomorú esemény, temetést készített az utazásra. A húga, Dévai Gizella halt meg, ő nem ment férjhez, nincs családja, vízkárosultként éveken át a katolikus egyház adott neki otthont. Hunyán dadusként dolgozott az óvodában, onnan ment nyugdíjba.

Érdeklődöm, hogy milyen most Hunya, azt mondja, hogy egy időben sokan elköltöztek, majdnem elnéptelenedett, de most újra lassan gyarapszik a lakossága. Olyan szokatlan, gyermekkoromban voltam ott utoljára, de ezek az emlékek nagyon élénken élnek bennem, ott lakott édesanyám testvére.

Beszélgetünk a szép koráról, hiszen 94 évet élni, erőben, egészségben ilyen sok fizikai munka, megpróbáltatás mellett nem lehetett könnyű. Azt mondja, hogy a jó Isten mindig erőt adott neki, és most is csak azt kéri, hogy amíg él, el tudja látni magát. Kedves derű sugárzik mosolygós arcáról. Meséli, hogy az ő kora még nem is olyan sok, két hete Endrődön 99 évesen ment el a sógornője, Bukva Sándorné, ott is temették el. A családjában mindenki szorgalmas Istenhívó és egészséges volt. Gondolkodásmódja is egészséges, soha sem panaszkodik, tette, teszi a dolgát, ott, ahová Isten állította.

Mindig megkérdezem, hogy mi a hosszú élet titka, de tőle már meg sem kérdezem ezek után, mert a beszélgetésünkből ez kiderült. Szorgalom, tisztesség, szeretet, emberség, Isten hit...

Kívánok Neki nagyon jó egészséget és még hosszú boldog életet, szeretett családja körében.

Tisztelettel: Benke Mária

Vecsés, 2013. augusztus 13.

Fohász az én Istenemhez!

Feletem való nagy ISTEEN!
Segíts kérlek, megértenem,
miért gonoszak az emberek?
Miért tesznek rosszat ellened?
Uram, te Teremtő Mindenható
az „írás” szerint mindent tudó
kérek, ne engedd, hogy káromoljanak
Tőled, s Országodtól elítélodjanak.
Törekeny rövidke életem alatti
feladatam szüntelen akadt...
néha nehéznek, érezttem a sorsot
cipeltem könnyezve sok-sok koloncot...
mára már megértettem a célt.
megedzett az Élet, mint acélt...

Érzem jószágod, utamon ierelgeisz
elkárháznai bűnbén, soha sem engedsz.
Erőt adsz, hogy vigyem keresztemet
öröm és bánat, szinezik életemet.
Hozzad fohászokodom, hogy segíts!
Tőled kérem, hogy el ne veszíts...
Imáim Te mindig meghallgatod,
érdem szerint a jót, jutalmazod...
Kérek, mutass utat a keresőknek,
adj vigasztalást a csüggedőknek,
emeld fel Embertársaim jószágoddal
jutalmazd őket önzetlen irgalmaddal.

Vecsés, 2013. július 17.

Benke Mária

Katolikus oldal

OKTÓBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap és ünnepnap: 9 és 17 óra,
Hétköznapokon, csütörtök kivételével: reggel fél 8-kor
Októberi rózsafüzér 17 órakor

Szent Gellért Iskola kápolnájában

Október 12-én és 26-án, szombaton, 16 óra

Gyoma

Kedden és pénteken 18 órakor a templomban,
vasárnap és ünnepnap 11 óra
Misék előtt fél órával rózsafüzér

Hunya

Vasárnapokon: 10 órakor,
hétköznapokon csütörtök kivételével 17 óra
Misék előtt fél órával októberi rózsafüzér
Október 5-én, szombaton 17 órakor szentmise az idősekért-
Idősek világnapja alkalmából

OKTÓBERI ÜNNEPEK

1. kedd:	Lisieux-i Kis Szent Teréz
2. szerda:	Szent Örzöngyalok
4. péntek:	Assisi Szent Ferenc
6. vasárnap:	Évközi 27. vasárnap
7. hétfő:	Rózsafüzér Királynője
8. hétfő:	Szűz Mária, Magyarok Nagyszónoka
9. szerda:	Szent Dénes püspök és társai vértanúk
11. péntek:	Boldog XXIII. János pápa
13. vasárnap:	Évközi 28. vasárnap
14. hétfő:	Szent I. Kallixtus pápa és vártanú
15. kedd:	Avilai Nagy Szent Teréz egyháztanító
16. szerd:	Szent Hedvig szerzetesnő
17. csütörtök:	Antiochiai Szent Ignác püspök, vértanú
18. péntek:	Szent Lukács evangélista
19. szombat:	Keresztes Szent Pál áldozópap
20. vasárnap:	Évközi 29. vasárnap
22. kedd:	Boldog II. János Pál pápa
23. szerda:	Kapisztrán Szent János áldozópap
24. csütörtök:	Claret Szent Antal püspök
25. péntek:	Szent Mór püspök
27. vasárnap:	Évközi 30. vasárnap
28. hétfő:	Szent Simon és Szent Júdás Tádé apostolok
31. csütörtök:	Boldog Romzsa Tódor püspök, vértanú

APOSTOLI LEVÉL A RÓZSAFÜZÉRŐL

II. János Pál pápa 2002. október 16-án a Szent Péter téren, az általános audiencián ünnepélyesen írta alá a **ROSARIUM VIRGINIS MARIAE** apostoli levelét.

A püspököknek, a papoknak és minden hívő embernek ajánlott apostoli levelével a pápa a figyelmet az egyháznak erre az évszázadok óta imádkozott jámborsági formájára akarja irányítani, amely a számtalan jó szándékú kezdeményezés ellenére az utóbbi évtizedekben sokat vesztett vonzerejéből, valószínűleg a mai rohanó életstílus következtében.

A levél nem változtatott lényegében az ősi imádság alapstruktúráján, ám a liturgikus időszak igényeit szem előtt tartva új elemeket vezet be, az ún. „világosság titkait.” Így elkerülhető lesz az - a jelenlegi gyakorlattal ellentétben -, hogy a hét napjaihoz kötődő titkok, pl. karácsony ünnepén a fájdalmas olvasó titkai legyenek.

A Rózsafüzérről szóló pápai apostoli levél három fejezetből, valamint egy bevezető és egy záró részből áll.

A bevezető rész a szentolvasó eredetével, történetével, a pápákkal való kapcsolatával, értelmével, időszerűségével, valamint a béke és a család egysége megőrzésében betöltött szerepével foglalkozik.

Az első fejezet főcíme: Krisztust szemlélni Máriaival
E fejezeten belül a következő alcímeket találjuk:

- Mária, mint a szemlélődés mintaképe;
- A szentolvasó, mint szemlélődő imádság;
- Máriaival Krisztusra emlékezni;
- Máriaától megtanulni Őt (Krisztust);
- Máriaival hasonlítani Krisztushoz;
- Máriaival könyörögni Krisztushoz;
- Hirdetni Krisztust Máriaival.

A második fejezet címe: Krisztus titkai - az édesanya titka

Az apostoli levél e második fejezete a Rózsafüzér hagyományos 15 titkával, tehát az örvendetes, a fájdalmas és a dicsőséges szentolvasó háromszor öt titkával foglalkozik. Ezek mellé azonban kiegészítést javasol: „Ahhoz, hogy a Rózsafüzér valóban teljes mértékben az Evangélium kompendiuma (összefoglalása) legyen, hasznos lenne, hogy - miután az örvendetes titok által visszaemlékeztünk a megtestesülésre és Jézus rejtettségben leélt életére, és mielőtt a fájdalmas titkokban elidőznénk Jézus szenvedésénél és kereszthalálánál, valamint a dicsőséges titkokban a feltámadás győzelmét szemlélnénk -, Jézus nyilvános működésének különösen jelentős mozzanataira is felfigyelünk.” A szentatyát ezeket az új titkokat János evangélista szavai nyomán, „a világosság titkainak” nevezi, hiszen a valóságban Krisztus egész misztériuma nem más mint fény, világosság. „Én vagyok a világ világossága.” Jézus életének e jellemző vonásai főként nyilvános működése során kerülnek felszínre.

A szentatyát ennek nyomán öt új titkot javasol a szentolvasó végzéséhez...

Mindezek a titkok Isten Országának eljöttét hirdetik Jézus személyében és minden egyes titokban, a kánaeni menyegzőt kivéve, Mária je-

lenléte húzódik meg a háttérben. A szentatyát ezen új titkok ajánlásával együtt hangsúlyozza, hogy ez a kiegészítés semmiképpen nem borítja fel az imádság hagyományos formáját, hanem azt szeretné elérni, hogy a keresztyén lelkeség iránt új érdeklődést ébresszen, és hogy bevezessen Jézus Krisztus szívének rejtelmébe, amely az örvendetés, a világosság, a fájdalom és a dicsőség kiapadhatatlan forrása.

A harmadik fejezet főcíme: „Számomra az élet Krisztus”

A szentatyát ebben a részben a szentolvasót Jézus misztériuma befogadásának kiválóan alkalmas és ma is érvényes útjának nevezi, az ismétlésen alapuló módszere révén, ami azonban nem jelenti azt, hogy ne lehetne azt még jobbá tenni. Éppen ezt a célt szolgálja a titkok új sorozata, a „mysteria lucis” („világosság v. fény titkai”), és más apró kiegészítések, amelyeket a pápa levelében részletesen leír. Ezek között szerepel például az a javaslat, hogy a titok bejelentését a témának megfelelő szentírási szöveg kövesse, mely nagyobb lélegzetet és szélesebb háttérrel ad, továbbá az egyes részek után legyenek szünetek, mivel a meghallgatás és az elmélkedés a csöndből táplálkozik.

A pápa dicsőremléssel emlékezik azokra, akik naponta elmondják a teljes szentolvasót, majd gyakorlati tanácsokat ad arra vonatkozóan, hogy a világosság misztériumait miként lehetne beilleszteni a hét napjaiba. Hétfőn és csütörtökön hagyományosan az örvendetes olvasót mondjuk, kedden és pénteken a fájdalmas titkokat, szerdán, szombaton és vasárnap pedig a dicsőséges titkokat imádkozzuk. Mivel a szombati nap erőteljes máriás jelleggel bír, ajánlatos lenne szombatra áttenni az örvendetes titok imádságát. Így a csütörtöki nap felszabadulna a világosság titkainak szemlélésére. Az apostoli levél hangsúlyozza, hogy ezek javaslatok, amelyek egyáltalán nem akarják korlátozni az egyéni és közösségi szabadságot. Ami valóban fontos, hogy a Rózsafüzér a szemlélődő imádság iskolája legyen.

A levél utolsó, befejező részében a szentatyát emlékeztet rá: ezt az imádságot az egyház mindig rendkívül hatékonyan tartotta, mivel egyesíti a népi imák egyszerűségét a teológiai mélységével, amely révén alkalmas azok számára is, akikben él az érettebb elmélkedés igénye. „Ma ennek az imának a hatékonyságába helyezem jó szívvel a világ és a családok békéjét” - írja apostoli levelében a pápa. „A szentolvasó a család imája és ima a családjáért. Az együtt imádkozó család együtt marad. A Rózsafüzér szép és gyümölcsöt hozó imádság a gyermekek nevelésében. A szentolvasót imádkozni a gyermekeinkért és velük együtt, egészen kicsiny koruktól kezdve nem old meg természetesen minden problémát, de olyan lelki segítséget nyújt, amelyet nem szabad lebecsülnünk.”

A szentolvasó újra felfedezésre váró kincs, amelyet a pápa a püspökökre, papokra, teológusokra, szerzetesekre, a keresztyén családokra, a betegekre, idősekre és a fiatalokra bíz, e szavakkal: „Fogjátok újra kézbe a Rózsafüzért, fedezzétek fel az ima erejét a Szentírás fényében, a liturgiával összhangban, a mindennapi élet körülményei között. Bár ez a felhívásom ne lenne pusztába kiáltott szó!” VR/MK

Hírek a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvodából

Új elsősök

„Elsős leszek
Akár hiszed, akár nem,
Nagyon jó az én kedvem.
Tudod minek örülök?
Iskolába kerülök.”

(Matos Maja)

Ebben a tanévben 24 aprócska elsős ült be a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvoda legkisebb padjaiba. Nagyon színes a csapat, a gyerekek hat- és hétéves korukat meghazudtoló magabiztossággal nyilvánítják ki mindenről őszintén a véleményüket. Szeptember 2-án egy új világ nyílt meg előttük. A legtöbben izgatottan, kíváncsian és kérdésekkel telve lépték át az iskola kapuját. Vannak, akik félelmet hoztak magukban, mások bátran mesélték, hogy már tudnak számolni. Él bennük a tudásvágy és boldogok, ha sikerül leírniuk egy betűt, számot vagy tökéletesen elmondaniuk egy verset. A sikerélmény, a biztatás, a motiváció szárnyakat ad nekik. A reggeli áhítatok, a hittanórák mind-mind azért vannak, hogy életük szilárd alapon álljon, hogy tudják, hol a helyük a világban, és tudatosítsák azt, hogy mindegyikük élete egyedi és különleges. Nagyon fontos az első év munkája, ugyanis az itt szerzett tudás lesz majd a feltétele a további tanulásnak.

Fekécs Edit
tanítónő

Autómentes Nap

Az Európai Mobilitási Hét keretein belül Gyomaendrőd Város Önkormányzata Autómentes Napot tartott 2013. szeptember 20-án pénteken. A rendezvényen diákjainkkal mi is részt vettünk. A gyermekek KRESZ tesztet tölthettek ki, valamint kerékpáros akadályversenyen próbálhatták ki ügyességüket. Remek volt a hangulat, a legjobb eredményt elért gyermekeink értékes nyereményeket kaptak.

Mészárosné Kiss Katalin

Szent Gellért Nap

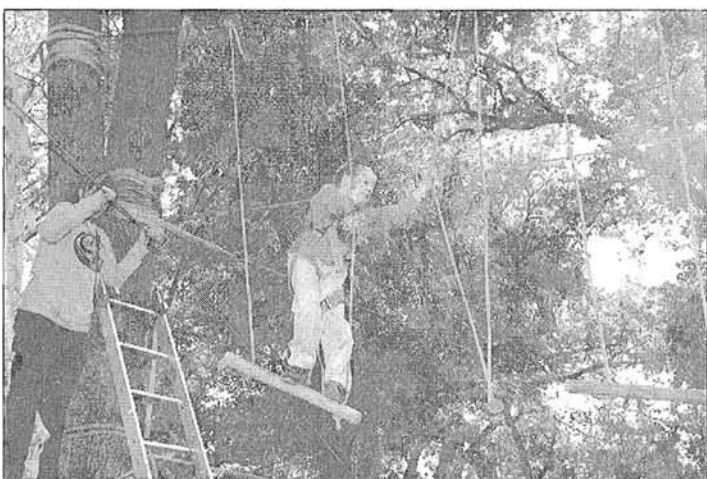
Szeptember 23-án iskolánk névadójáról, Szent Gellért püspökről emlékeztünk meg.

Reggel összegyűltünk az iskolában, ahol az ÁPISZ rajzpályázatának ünnepélyes eredményhirdetése volt. A reggelit követően elindultunk a gyomai Jézus Szíve Templomba. Az osztályok a gáton vonultak végig, több helyen pihenőt is tartottunk. A kisebbfajta túra után megérkeztünk a templomhoz. Itt részt vettünk az ünnepi szentmisén. Az első osztályosok és az ez évtől „szentgellértés” diákok, felnőttek ekkor tettek fogadalmat. Ezután lesétáltunk a ligetbe, ahol Robi bácsiék felállítottak nekünk egy kötélpályát. Birtokba vettük a játszóteret, bejártuk a ligetet, majd megébédeltünk az árnyas fák alatt. További időt a fürdőben töltöttük. Úszunk, lelocsoltuk egymást, és jókat nevtünk. Négy óraor lett vége a Szent Gellért Napnak, amikor visszaindultunk az iskolába.

Ez a nap nagyon jó volt, és reméljük legközelebb is ilyen jól fogunk szórakozni.

Itt szeretnénk köszönetet mondani Nagy Attilának és Zalai Ernőnek, az ÁPISZ munkatársainak a rajzpályázat ötletéért és az értékes díjakért.

Bene Boglárka 6. osztályos tanuló

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

CLARET Y CLARÁ SZENT ANTAL MÁRIA

Október 24.

*Sallent (Katalónia), 1807. december 23.

+Fontfroide, 1870. október 24.

Claret Antal a spanyol egyház legnagyobb alakja volt a 19. században. A napóleoni idők viharai közepette, 1807. december 23-án született Barcelona közelében, Sallentben. Egész kicsi korától nagy buzgósággal imádkozott a papi hivatás kegyelméért: „Teljesen kilátástalan dolog számomra, de Istenem, te mindenható vagy!” Azért látszott valószínűtlennek a papsága, mert testvérével együtt apja szövőműhelyében kellett segítenie. Amikor tizenhét éves lett, apja Barcelonába küldte, hogy tovább tökéletesítse magát a takács szakmában. Antalnak pedig olyan jó gyakorlati érzéke volt, és

olyan szövési módokat és mintákat talált ki, hogy huszonegy éves korában rábízták egy nagy szövőüzem technikai irányítását. O azonban hamarosan lemondott a csábító megbízásról, mert egészen Istennek akarta szentelni az életét.

A katalóniai Vich püspöke 1835-ben szentelte pappá. Mivel akkoriban Spanyolországban igen sok volt a pap, Antal elindult Rómába, hogy felajánlja szolgálatait a missziókat irányító Propaganda Fide vezetőinek. A római jezsuitáknál lelkigyakorlatot tartott, és felvételt kérte a rendbe. Meg is kezdte a noviciátust, de lábában olyan reumatikus fájdalmak jelentkeztek, hogy néhány hónap múlva elbocsátották a rendből. A jezsuita generális, Roothan páter tanácsára visszatért Spanyolországba. Nem kapott plébániai beosztást, hanem missziós prédikátorként, „mint az esőfelhő, amelyet csak a Szentlélek fuvallata irányít, vitte Isten igéjének harmatát és esőjét a szomjazó lelkekhez”. Mindig gyalog járt, pénzt vagy ajándékot soha el nem fogadott, csak ennivalót adhattak neki. Azok az évek veszedelmesek voltak Spanyolországban. Polgárháború folyt és a politikai szenvedélyek elszabadultak.

Antal bárhová érkezett, mindenütt felajzott kedélyek fogadták. Mindegyik párt úgy tekintette, hogy biztosan a másik bérence, akit kémkedni küldtek. Ő ennek ellenére prédikálni kezdett (hat-nyolc óra hosszan!), majd beült a gyónatószékre és rendkívüli megtérések sora jelezte hatását.

Szárnyra kapott a hír, hogy egy szent jött a nép közé, és seregestül kezdtek özönlöni hozzá az emberek. Mikor aztán elbúcsúzott valahonnan, kimondhatatlan szomorúság szállta meg a népet. Ezt a szomorúságot - amely éppen olyan rendszeres volt, mint az ellenséges fogadtatás, a rágalmak és élet-szentségének híresztelése - a Sátán kísértéseként fogadta. A rendkívüli jelek, amelyekkel Isten kísérte, bizonyosságot adtak a vele találkozó lelkeknek, hogy a kegyelem eszközeként van közöttük.

Antal egyike a legtermékenyebb spanyol lelki íróknak, és korának legolvasottabb szerzője volt. Életre hívott egy vallásos könyvek kiadásával foglalkozó társulatot, amely könyvek millióit juttatta el a néphez. Írásaival azt akarta elérni, hogy prédikációinak és alapításainak gyümölcse maradandóvá váljék.

Hétéves katalóniai működése alatt az egész tartomány ismét keresztény lett. Hasonló eredményeket ért el a Kanári-szigeteken, ahová püspöke mentette ki, amikor Spanyolországban életveszélyessé vált számára a helyzet.

A forradalmak nagy esztendejében, 1848-ban távoli misz-

zióba ment. Amikor visszatért a szigetekről, öt pappal 1849. július 16-án Vichben megalapította a Szeplőtelen Szűz Mária Fiainak Missziós Társaságát. Alma megvalósulásának boldogságában - mint derült égből a villámcsapás - érte a hír, hogy a Kuba szigetén lévő Santiago érsekévé nevezték ki. Teljes erejével tiltakozott, de mindazok, akikhez tanácsért fordult, azt javasolták neki, hogy fogadja csak el a kinevezést. A santiagoói érsekség akkor már tizennégy éve üresen állt - ez a spanyol államegyháziság következménye volt -, a városok több milliós lakossága már évtizedek óta nem látott püspököt, s az egyházmegyének mindössze negyven plébániája volt.

Antalt püspökké szentelték és útnak indult. 1851. február 16-án kötött ki Santiagóban. Azonnal lelkigyakorlatra hívta össze a papságot. A papok pedig, ámbár hihetetlenül zilált állapotok között éltek, örömmel fogadták és remélték, hogy új életet támaszt a szigeten.

Azután az érsek hamarosan megkezdte a népmissziókat. Mindenütt, ahol főpásztori ellenőrzést tartott, először a népet misszionálta. Eredménye ugyanaz volt, mint Katalóniában. De nagyon sok ellensége is támadt: titkos szövetségek, pártok, de mindenekelőtt az a több százezer férj, akik ágyast tartottak és sem házasságot kötni, sem kapcsolatukat felszámolni nem voltak hajlandók. Ebben az időben sokszor meg is támadták, az életére törtek. Az egyik férfi, akit az érsek szavának hatására elhagyott az ágyasa, borotvával támadt rá és az arcán megsebezte, úgy, hogy átvágta a nyálmirigy csatornáját. Az orvosok azonnal próbáltak segíteni rajta egy kínos műtéttel, de hasztalanul. Egy csoda azonban meggyógyította. Ez a merénylet szinte vezényszó volt, amelyre elszabadult a rágalmozás áradata.

Miközben tombolt körülötte a gyűlölet, 1857 márciusában kapta meg II. Izabella királynő levelét, amellyel visszahívta Madridba. Izabella súlyos csalódások következtében nagy vallási krízisen esett át, és most azt kívánta, hogy Antal legyen a gyónatója. Hamarosan kényes feladattal kellett szembenéznie. Rá kellett vennie a királynőt kedvese elbocsátására és házasságának helyreállítására. Nagy ellenkezések után a királynő engedett, Antal vezetésével lelkigyakorlatot tartott és új életet kezdett. Ezzel a királyi udvar erkölcsi élete is megváltozott. Egy anarchista megállapítása szerint a forradalom szempontjából katasztrófa volt Antal Madridba jövele, s különösen az, hogy távol tartotta magát a politikától.

A madridi évek alatt Antal elérte, hogy csak érényes, kifogástalan és jól képzett papokat szenteltek püspökké. Ha a királyi pár utazott valahova, velük ment és mindenütt népmissziót tartott. A rágalomhadjárat most is megindult ellene: újságokban, könyvekben, színházakban, gúnyrajzos postai levelezőlapokon s még a gyufaszkatulyákon is. Az érseknek ez volt a meggyőződése, hogy „korunkban Isten akarata szerint a világban élő embereknek nagy szerepe van a lelkek megmentésében”. Ezért szerette nagyon rendje mellett (melynek 1980-ban közel háromezer tagja volt!) azokat az egyesületeket és társulatokat, melyeknek tagjai fogadalmat tettek ugyan - némelyek a cölibátust is megfogadták -, de a világban maradtak, és főleg a gyermekek nevelésével és a rászorulóknak gondozásával foglalkoztak.

Antal püspök számtalan prédikációjával és írásával a nép apostola és lelki tanítója lett. A lelki életet hirdette és tanította minden rendű és rangú hívőnek. Sürgette a laikusok apostolkodását és hiteles keresztény lelkiületét. Fő műve, Az egyenes út, mintegy kétfélmillió példányban jelent meg. Tanítása olyan egyszerű és gyakorlati, evangéliumi és apostoli, hogy mindenki számára érthető; abból indult ki, hogy bármilyen állapotban él is valaki, hivatása az életszentségre szól.

1868-ban, amikor a forradalom Spanyolországban is kitört, a királyi családdal együtt Franciaországba menekült. Mikor pedig ellenségei a száműzetésben is ártani akartak neki, visszavonult a fontfroide-i ciszterci kolostorba. Fájdalmas betegség után itt halt meg 1870. október 24-én. XII. Pius pápa 1950-ben avatta szentté. Ünnepe 1960-ban vették fel a római naptárba, október 23-ra. 1969-ben áttették az ünnepet halála napjára, október 24-re.

(Szentek élete)

Endrőd nemzetőrsége 1956-ban (folytatás a címlapról)

BM Békés megyei Rendőr kapitányság
Politikai Nyomozó osztálya
SZIGORÚAN TITKOS!

ÖSSZEFOGLALÓ JELENTÉS
Békéscsaba, 1959. április 9.

Endrőd:

Endrőd község „Nemzeti Bizottmány” vezetője és aktív tagjai – akik az ellenforradalom alatt vezető és irányító tevékenységet fejtettek ki – az alábbi személyek voltak:

1. Vaszkó Mihály 1897. júl. 26. Endrőd, Kiszely Terézia kulák származású, volt FKI országgyűlési képviselő, Endrőd, Selyem u. 35. sz.

Nevezett községi „Nemzeti Biz.” elnöke volt, mint ilyen aktív szervezője, irányítója volt az ellenforradalmi tüntetéseknek, sztrájkoknak és egyéb megmozdulásoknak, mint ilyen részt vett a községi volt törvényes vezetők elbocsajításában, üldözte a kommunistákat, részt vett a nemzetőrség megszervezésében. Tevékenysége miatt bírósági eljárás volt ellene, ítélete ismeretlen.

2. Dr. Ugrin Vendel 1911. okt. 14. Endrőd, Kovács Eszter volt ügyvéd, kulák származású, Endrőd, Gorkij u. 14.

Nevezett személy eszmei irányítója és vezetője volt a községi „Nemz. Biz.”-nak, mint biz. tag tanácsokkal, javaslatokkal látta el a bizottmány többi tagjait. Tevékenysége miatt internálva volt.

3. Balogh Elek 1910. jún. 4. Endrőd, Czmarkó Veronika, kiskereskedő származású, alkalmi munkás, volt SzDP tag, Endrőd, Lenin u. 17. sz.

Nevezett tagja volt a „Nemz. Biz.”-nak, üléseken rendszeresen részt vett, ott állandóan felszólalt, a határozatokkal egyetértett, sőt ő maga is javaslatokat tett, élesen támadta a pártot, a kormányt és annak vezetőit, aktív szervező tevékenységet fejtett ki az ellenforr. tüntetéseket és sztrájkokat illetően. Tevékenysége miatt internálva volt.

4. Márton Gábor 1924. dec. 11. Endrőd, Tímár Terézia szegényparaszt származású, tanár, EndrV., ált. isk. lakos.

Nevezett „Nemz. Biz.” tag volt, az alakuló gyűlést ő hívta össze és ő tartotta meg, ahol megalakították a „Nemz. Bizottmány”-t. Az alakuló ülésen izgatott tartalmú beszédet mondott, mely alkalmas volt arra, hogy a lakosság nyugalomát megzavarja és a párt-, kormány ellen uszítsa. Tagja volt a nemzetőrségnek, annak szervezésében részt vett. Tevékenysége miatt jegyzőkönyvileg lett figyelmeztetve.

5. Dienes Izra 1900. febr. 7. Ikafalva, Török Mária, tanító, Endrőd, Dózsa Gy. 1. sz.

Nevezett tagja volt a „Nemz. Biz.”-nak, majd később megszervezte a nemzetőrséget és nemzetőrpárancsnok lett, utasítására a községi MDP szervezet helyiségét átkutatták, és az ott talált iratokat, marxista könyveket megsemmisítették. Tevékenységéért bírósági eljárás volt ellene. Jelenleg börtönbüntetését tölti.

6. Giricz Antal 1899. ápr. 9. Endrőd, Kurilla Rozália, kulák származású, Endrőd, II. 410. sz.

Nevezett tagja volt a „Nemz. Biz.”-nak, mint ilyen uszított a párt-, kormány-, a népi demokratikus rendszer ellen, követelte a tsz-ek feloszlását, ezenkívül követelte, hogy az államosított házakat volt kulák tulajdonosainak adják vissza. A bizottmányon belül mint jegyző tevékenykedett. Felelősségre vonva nem volt.

7. Hornok Máté 1900. aug. 2. Endrőd, Tímár Mária, kulák származású, múltban malomigazgató és FKP tag volt. Endrőd, II., 473. sz.

Nevezett tagja volt a „Nemz. Biz.”-nak, mint ilyen aktív tevékenységet fejtett ki az ellenforr. megmozdulások megszervezésében. Tevékenysége miatt felelősségre vonva nem volt.

8. D. Tímár Gergely 1907. máj. 6. Endrőd, Farkas Mária, kulák származású, volt FKP vezető, Endrőd, III., 212.

Nevezett tagja volt a „Nemz. Biz.”-nak, mint ilyen aktív tevékenységet fejtett ki az ellenforr. megmozdulások szervezésében. Támadta a tsz-eket és követelte azok feloszlását.

9. Bulla Vincze 1893. szept. 20. Endrőd, Rácz Erzsébet, középparaszt származású, Endrőd, III. 86. sz.

Nevezett tagja volt a „Nemz. Biz.”-nak, mint ilyen aktívan részt vett a bizottmány munkájában, kezdeményezője és vezetője volt az ellenforr. megmozdulásoknak. Követelte a tsz-ek feloszlását.

10. Habzda Bálint 1897. márc. 29. Endrőd, Lapatinczki Teréz, középparaszt származású, Endrőd, Sztálin u. 46. sz.

Nevezett tagja volt a „Nemz. Biz.”-nak, fő hangadó volt, uszított a tömeget a párt-, kormány, valamint a Szovjetunió ellen. Nem ismerte el a Kádár kormányt.

11. Tóth Imre 1891. Endrőd, Szulyó Veronika, Endrőd, Molotov u. 15. sz.

Nevezett tagja volt a „Nemz. Biz.”-nak, mint ilyen uszított a népi dem. rendszerünk ellen. Tevékenységéért preventív őrizetben volt.

12. D. Tímár Gergely 1892. Endrőd, Papp Mária, Endrőd, III. 6. sz.

Nevezett tagja volt a „Nemz. Biz.”-nak, mint ilyen, fő hangadó volt, uszította a tömeget a párt-, kormány-, valamint a Szovjetunió ellen. Részt vett az ellenforr. megmozdulások szervezésében.

13. Hunya Dénes 1897. Endrőd, Hunya Etelka, kulák származású, Endrőd, VI., 102. sz.

Nevezett tagja volt a „Nemz. Biz.”-nak, mint ilyen aktív ellenforr. tevékenységet fejtett ki, az ellenforr. megmozdulásokon részt vett, ott főhangadó volt, mely magatartásával uszította a tömegeket a párt- és kormány ellen.

14. Csuvár Illés 1906. júl. 20. Endrőd, Bacsa Anna, Endrőd, III., T. 263. sz.

Nevezett tagja volt a „Nemz. Biz.”-nak, mint ilyen a tömeg előtt lázító beszédet mondott. Uszított a párt- és a kormány ellen. Tevékenységéért jegyzőkönyvileg lett figyelmeztetve.

Endrőd községben a „Nemzeti Bizottmány” megalakulása után a bizottmány határozata alapján megszervezték a Nemzetőrséget. A Nemzetőrség vezetőjének, ill. parancsnokának Dienes Izra volt horthysta tisztet neveztek ki. A Nemzetőrség tevékenységét illetően megállapítottam, hogy a közrendvédelem szolgálat mellett több kommunista elvtársat őrizetbe vettek, azoknál házkutatásokat tartottak, ezenkívül figyelték a kommunisták mozgását és azok lakásait, valamint kommunista elvtársakat kihallgattak különböző kérdésekre vonatkozóan. Őrizetbe vettek államvédelmi tiszteteket és azoktól államtitkot képező anyagokat akartak maguknak megszerezni. A Nemzetőrség tevékenységéhez tartozik az is, hogy az endrői községi pártbizottság épületét is átkutatták, és az ott talált bizalmas iratokat és egyéb anyagokat megsemmisítették.

A nemzetőrség vezetője és aktív tagjai az alábbi személyek voltak:

1. Dienes Izra 1900. Ikafalva, Zemlényi Margit, tanító, volt horthysta katonatiszt, Endrőd, Dózsa György u. 6. sz.

Nevezett nemzetőrpárancsnok volt, megszervezte a nemzetőrséget, tagja volt a nemzeti bizottmánynak, azon belül aktív ellenforr. tevékenységet fejtett ki. Utasítására kommunista vezetőket és áv. tiszteteket vettek őrizetbe, azokat kihallgatták. Lakásukon házkutatásokat tartottak. Ugyancsak az ő utasítására a községi pártszervezet helyiségét is átkutatták a nemzetőrök.

2. Dr. Ugrin Vendel 1911. Endrőd, kulák származású, Kovács Eszter, ügyvéd, Endrőd, Gorkij u. 14. sz.

Nevezett nemzetőrpárancsnok-helyettes volt, valamint tagja volt a „Nemzeti Biz.”-nak, részt vett a Nemzetőrség megszervezésében, a nemzetőrpárancsnok neki számolt be a végrehajtott intézkedésekről. Nevezett több esetben eligazítást tartott a Nemzetőrség tagjainak. Az ilyen eligazításoknál mindig a fokozott éberségre, a „hazafias” helytállásra buzdította a Nemzetőrség tagjait.

3. Hunya András 1913. Endrőd, Kovács Eszter, könyvelő, volt horthysta hivatásos tiszt, Endrőd, Vörös hadsereg u. 13. sz.

Nevezett mint fegyveres nemzetőr tevékenykedett, részt vett a községi MDP szervezet helyiségében való kutatásokban és az ott lévő iratok megsemmisítésében. Uszított a párt-, kormány- és a kommunisták ellen. Az ellenforr. alatt követelte vissza a régi épületét, üzlethelyiségét.

4. Tímár Imre 1903. Endrőd, Hanyecz Anna, kulák származású, Endrőd, VI., 94. sz.

Nevezett mint fegyveres nemzetőr tevékenykedett, mint ilyen részt vett kommunista elvtársak előállításában, azok kihallgatásában, uszított a párt-, kormány- és a helyi párt- és tanács vezetőik ellen.

5. Varju József 1924. Endrőd, Szabó Regina, kulák származású, endrői lakos.

Nevezett mint fegyveres nemzetőr tevékenykedett, főleg járőrszolgálatot teljesített, a községbe vezető fő útonalakon igazoltatásokat eszközölt. Uszította a helyi párt és tanácsvezetők ellen a tömeget.

6. Gombkötő Bálint 1922. Endrőd, Véha Mária, kulák származású, Endrőd, II. 515. sz.

(folytatás a 13. oldalon)

Endrőd néprajza

Rovarrészlet Szandra István

Kubikosok az endrődi régészeti ásatásokon

A kubikosság a többi napszámos, cseléd, mezőgazdasági szezonmunkáshoz viszonyítva különbséget jelentett, mert sajátos munkaszervezetükkel, munkamódszerükkel és szakértelmükkel bizonyos időszakokban (itt értem a nagy állami beruházásokat, ahol jól fizettek) eltértek az előbb említett földmunkásoktól. A kubikosság egyfajta szakmát jelentett.

Veres Péter így jellemezte őket: „Akkor már jó fél százada ásta a magyar kubikos az árkokat, csatornákat és fundamentom-gödröket, és mert mindig nehéz volt megkeresni belőle a vastag szalonnát, fehér inget és a jó csizmát, úgy megtanulták a munkát, hogy egy mozdulat se essen feleslegesen vagy hiába. Egy köbméter földet tizenhárom vagy tizennégy talicska fordulóval kellett kivinni. Igen, de ehhez meg kellett tanulni, hogy miképpen lehet a talicskát úgy megrakni, hogy se fél fuvarral ne járjon az ember, se útközben a járaton vagy deszkán, vagy éppen a lengő pallón ne omoljon túl tetősen a felrakott föld, mert akkor csak a ráadásunka szaporodik.” (Veres P: Balogh család története. 1978.38-39.)

A kubikmunkák az 1860-as években kezdődtek Endrődön, erre az időszakra tehetjük a kubikosság kialakulását is. A gátépítések, valamint a talajjavítások jelentették az első számú kubikos tevékenységet, amelyet a folyamszabályozások mederásása szélesített ki. A későbbiekben az utépítések szívták fel a nagyszámú kézi munkaerőt, majd a csatornatisztítások kerültek a kubikosok munkakörébe. Az endrődi kubikosok a környék földmunkálatain kívül jelentős számba mentek a Dunántúlra, majd Budapestre is.

A Trianon előtti időkben az endrődi kubikosok dolgoztak Temesváron, Aradon, majd Boszniában, Hercegovinában, Fiumében, sőt részt vettek Ankara (Törökország) építésében is.

A fentiekben vázolt endrődi kubikosság jól képzett földmunkásai megjelentek a régészeti ásatásokon is. A XIX-XX. század fordulója fontos dátum a régészeti terepmunkában, hiszen a múzeumi egyletek és szakmúzeumok már tervszerű és szakszerű ásatásokat folytattak az ország területén.

Endrőd tekintetében a nem szakszerű, leletmentésben részt vettek kubikosok is.

- 1875-ben a Körösből a 23. csatorna ásásakor mamutcsont került elő.

- 1878-ban Gács János endrődi lakos az endrődi Anya-Körös medréből előkerült 4 ágú szarvasagancsot adományozott a gyulai múzeumnak.

- 1881-ben a gyomai körgát építésein „több urnára és edényre találtak a munkások”.

- A Hármaskörös új medrének ásásakor, 1881-ben megtalálták a régi templom romjait.

- 1888-ban a Körös meder 29. számú átvágásában egy bronzkard került elő.

1929-ben a Lyukashalomban digózáskor rézkori leleteket találtak. Az ásatást Móra Ferenc indította. Az eseményt Márton Gábor endrődi helytörténész Élők, holtak vallomása című kötetében írja le.

Sajnos Móra nem tudta folytatni az endrődi ásatást és ezzel a momentummal egy időre félbeszakadtak a szakszerű ásatások a falu határában. Természetesen a földmunkával foglalkozók gyakran találtak különféle leleteket, melyek közül néhányat beadtak vagy eladtak a gyomai vagy endrődi magángyűjtőknek. Arról is van tudomásunk, hogy

a földmunkások közül néhányan nagy érdeklődéssel álltak neki a gyűjtésnek. Néhányuk csak haszonszerzésből, de egy-kettő tiszteletből gyűjtött.

Az 1950-60-as években tanyai tanítók figyeltek fel a felszínre került leletekre, mely kapcsán diákjaikkal gyűjtéseket szerveztek. Budai Béla varjasi iskolai tanító a Lyukashalom melletti báger gödör ásásakor diákjaival több zsáknyi őskori fél és egész edényt gyűjtött össze. Vaszkó Irén endrődi tanárnő ugyancsak lelkesen gyűjtötte a falu tárgyi emlékeit. A tanárnő visszaemlékezésében elmondta, hogy a kubikosgyerekek gyakrabban hoztak régészeti anyagot, mert az apa a földmunkák során talált érdekességeket hazavitte.

A szakszerű ásatások Endrődön újra az 1970-es évek közepén indultak el. Makkay János 1975 május 17-30. között végzett szondázó ásatást a Szujókeresztnél lévő régészeti lelőhelyen. A munkára Öregszőlőből toborzott kubikosokat. A földmunkára Fülöp Mihály, Jakus István, Szmola István, Gyebnár Lajos, Mészáros István, Héjja Sándor és Czikkely László kubikosok jelentkeztek. Az ásatást Makkay 1976 szeptemberében folytatta, a munkások ugyanazok voltak. Akkor még az ásatáson a szelvények kiásása és a föld kitermelése kézi erővel történt. A kubikosok a korábbi munkáikhoz hasonlóan és a saját kubikos szerszámaikkal dolgoztak. Ásóval, lapáttal, talicskával termelték ki a földet. Ketten közülük még a talicskázáshoz hámot is használtak. A budapesti régészek nagy meglepedésére az endrődi kubikosok mintaszerű munkát végeztek. A szelvények nyílegyenesek, derékszögűek voltak. A földmunkások jól ismerték a föld rétegződését ezért, ha forgatott földet találtak óvatossággal dolgoztak.

Legendás kubikos volt közülük Szmola Pista bácsi, aki bandagazda volt, - rá Árkus Péter régész így emlékezik:

„Életem nagy élménye volt, hogy találkozhattam igaz kubikosokkal. Endrőd híres központjuk volt. Hihetetlen tisztesség, szerénység, szívósság, felhalmozott tudás jellemezte őket. Látszólag komótosan dolgoztak, ám, ha valaki beállt közéjük, a tempót rövid ideig bírta. Szerszámaik egyénre szabott műszerek voltak. Beszédük nyomán megelevenedett a valóságos múlt. A magyar régészeti szerencséje, hogy hosszú időn keresztül igénybe vehette szolgálataikat.

Szmola bácsi ásója a földben valaminek nekikoppant: „Csont”-mondta az öreg. Hitetlenkedve néztem rá, hiszen a tárgyat nem lehetett látni. Aztán előkerült anélkül, hogy összetört volna. Csont volt.”

Az akadémiai ásatások folytatódtak 1976., 1977. és 1978-ban, a kubikosok kitanulták a régészkedés fortélyait. A néhány évvel későbbi Kecskemét melletti ásatásra is elvitték a Szmola féle kubikos csapatot, mert ilyen jól képzett földmunkásokat ott nem találtak. Képesek voltak minden nap busszal el- és visszaszállítani a kubikosokat annyira megbecsülték őket - mondta el Árkus Péter régész.

A kubikosok nyomdokaiba a gépesített földmunkások léptek, közülük a traktorosok jelentősek. Endrődön és a környező településeken a traktorosok közül kerültek ki a régészeti anyagokat, a földeken talált régiségeket összegyűjtő emberek. Többet ismerek közülük és a beszélgetéseink során világossá vált előttem, hogy kicsoda helyismerettel rendelkezik egy-egy földterületre vonatkozóan. A munkájuk során már látják, ha a föld más színű és megállnak, ha valami érdekeset kifordít az eke. Ezeknek a traktorosoknak köszönhetően sok régészeti lelőhelyet sikerült azonosítani és feltárni, ők lettek a kubikos régészek utódai.

Gyomai legények a császár és királyi hadseregben birodalomszerte az osztrák császári korona szolgálatában 1800-1870. - II. rész

Amint már az első részben is olvashattuk, a gyomai legények az osztrák birodalom számos országában szolgáltak, főleg Csehországban, Ausztriában, Olaszországban (ennek akkor még különböző tartományában), valamint a korabeli nagyhatalmak által felosztott Lengyelország egyes területein, nevezetesen Galíciában, Sziléziában.

- TÚRI KIS Bálint házassági engedélyt kapott Gróf Schlick 4. Huszár ezredben.
- KIS Imre házassági engedélyt kapott a Károly Bajor királyi herceg 3. Huszár ezredben Klagenfurt 1865.
- KISS József házassági engedélyt kapott a József főherceg 37. Sorgyalog ezredben Lemberg 1860.
- KIS Sándor házassági engedélyt kapott a hadi szállító hadtestnél Bécs, 1866.
- KIS Sándor házassági engedélyt kapott a 10. Huszár ezrednél Cremavini 1859.
- KOCSIS Péter házassági engedélyt kapott Báró Steininger 68. sorgyalozezrednél Prága 1862.
- KOVÁCS Balázs házassági engedélyt kapott a Katonai szállító hadtest parancsnokságtól Bécs 1862.
- KOVÁCS Dániel házassági engedélyt kapott a Báró Máriássy 37. sorgyalozezrednél a gyulai főparancsnokságtól Gyula 1841.
- KOVÁCS János huszár házassági engedélyt kapott Frigyes Vilmos porosz király 10. huszárezredtől Floridsdorf 1858.
- KOVÁTS János házassági engedélyt kapott Varsó Nagyhercege 37. sorgyalozezredtől Nagyvárad, 1852. Összeíró (hadkiegészítő) Parancsnokságtól.
- KOVÁTS Sándor házassági engedélyt kapott József főherceg 37. sorgyalozezredtől Temesvár 1857.
- KRUCSÓ Gábor házassági engedélyt kapott Katonai szállító parancsnokságtól Bécs, 1862.
- KRUCSÓ Gergely halotti bizonyítványa Báró Steininger tábornagy 68. sorgyalozezredtől Prága, 1864.
- KRUCSÓ János házassági engedélyt kapott a Hessen-Kasseli 8. huszárezredtől törzsparancsnokságtól Klattau, 1857.
- KRUCSÓ Péter házassági engedélyt kapott a katonai szállító parancsnokságtól Bécs, 1861.
- KUN Mihály házassági engedélyt kapott Báró Steininger 68. sorgyalozezredtől Bécs, 1866.
- LÉNÁRT Imre házassági engedélyt kapott az I. Ferenc József huszárezredtől Tarnow 1867.
- LUKÁCS József házassági engedélyt kapott katonai szállító parancsnokságtól Bécs, 1861.
- MAGYARI Ambrus házassági engedélyt kapott Báró Rodrick tábornagy 68. sorgyalozezredtől Bécs, 1867.
- MÁRTON Tamás házassági engedélyt kapott szállító parancsnokságtól Bécs, 1860.
- MOLNÁR János házassági engedélyt kapott a katonai szállító parancsnokságtól – menyasszony: R. SZÜCS Julianna – Bécs, 1863.
- MONAKI János halotti bizonyítványa Pancsováról 1815.
- K. NAGY Bálint házassági engedélyt kapott a Gróf Gyulay 33. sorgyalozezredtől Prága, 1860.
- S. NAGY Sándor házassági engedélyt kapott Báró Steininger 68. sorgyalozezredtől Csernowitz, 1865.
- NÁDUDVARI Mihály házassági engedélyt kapott a katonai szállító parancsnokságtól Bécs, 1860.
- NÉGYESI Gábor elbocsájtó levelet kapott I. Ferenc József 1. huszárezredtől Tarnow, 1867.
- NYITRAI Sándor házassági engedélyt kapott Báró Steininger 68. sorgyalozezredtől Csernowitz, 1865.
- OLÁH Péter végelbocsájtó levelet kapott a Báró Steininger 68. sorgyalozezredtől Prága, 1862.
- OLÁH Salamon végelbocsájtó levelet kapott Wasa herceg 60. sorgyalozezredtől Josefstadt, 1859.
- OLÁH Sándor házassági engedélyt kapott a Hessen-Kassel választó fejedelem 8. huszárezredtől Klattau törzsparancsnokság, 1858.
- PÁLINKÁS Mihály házassági engedélyt kapott Báró Rodick 68. sorgyalozezredtől Bécs, 1867.
- PUTNOKI Sándor házassági engedélyt kapott katonai szállító parancsnokságtól Bécs, 1861.
- SOMOGYI István házassági engedélyt kapott József főherceg 37. sorgyalozezredtől Lemberg, 1860.
- SOMOGYI Mihály házassági engedélyt kapott Báró Steininger 68. sorgyalozezredtől Csernowitz, 1865.
- SZABÓ György házassági engedélyt kapott Báró Steininger 68. sorgyalozezredtől Csernowitz, 1865.
- B. SZABÓ István házassági engedélyt kapott Báró Steininger 68. sorgyalozezredtől Prága, 1860.
- B. SZABÓ József házassági engedélyt kapott a katonai szállító parancsnokságtól Bécs, 1860.
- SZABÓ Sándor huszár házassági engedélyt kapott a Gróf Schlick 4. huszárezredtől Pardubitz, 1849.
- SZENDREI Lőrincz végelbocsájtó levelet kapott az I. Ferenc József 1. huszárezredtől Tarnow, 1867.
- SZENDREI Antal házassági engedélyt kapott az I. Ferenc József 1. huszárezredtől Tarnow, 1867.
- SZATHMÁRI Bálint házassági engedélyt kapott a katonai szállító parancsnokságtól Bécs, 1865.
- SZILÁGYI László házassági engedélyt kapott a Hessen-Kassel 8. huszárezredtől Klattau, 1859.
- SZÜTS Károly házassági engedélyt kapott Báró Rodick tábornagy 68. sorgyalozezredtől Bécs, 1867.
- TAMÁSI Antal házassági engedélyt kapott a Porosz király 10. huszárezredtől Mennkirchen, 1856.
- TARI Ferenc ugyanonnan Bécs, 1865.
- VARGA Ferenc házassági engedélyt kapott Báró Steininger 68. sorgyalozezredtől Csernowitz, 1865.
- VARGA Sándor házassági engedélyt kapott Dom Miguel 39. sorgyalozezredtől Bécs, 1855.
- VÉKONY József házassági engedélyt kapott Károly bajor királyi herceg 3. huszár ezredtől Klagenfurt. 1865.
- KOVÁCS János végelbocsájtó levelet kapott a Báró Máriássy 37. sorgyalozezredtől Lemberg 1822.
- SZABÓ József házassági engedélyt kapott a Gróf Gyulay 33. sorgyalozezredtől Prága, 1865.
- CZEGLÉDI Ferenc házassági engedélyt kapott a József főherceg 37. sorgyalozezredtől Prága, 1859.
- CZEGLÉDI János eltávozási engedélyt kapott Báró Máriássy 37. sorgyalozezredtől Olmütz 1838.
- CSAPÓ Mihály házassági engedélyt kapott a Saint-Julien 61. sorgyalozezredtől Temesvár 1820.
- KISS Albert házassági engedélyt kapott a Gróf Radetzky tábornagy 5. huszárezredtől Saar, 1859.

A 91 legényből 24 fő huszár, 1 méneskari huszár, 1 fő műszaki katona, 1 fő tábori tüzér, 12 fő szekerész (fuhrwäser), 1 fő kórházi katona, 1 fő ismeretlen fegyvernem, 50 fő gyalogos katona volt.

SPORT

Labdarúgó hírek a Megyei I. osztályból

Folytatódott a bajnokság őszi szezonja a Gyomaendrődi FC labdarúgói számára. A hónapban lejátszott hazai mérkőzéseken csak döntetlenig jutott a csapat, míg vidéken győzelem és vereség volt a mérleg. Dicséretes az idegenbeli győzelem, ami igen jó játékkal párosult. Hazai pályán azonban még nem érezték a játékosok a győzelem ízét, pedig a szurkolók már nagyon várják tőlük. Sajnos több mérkőzésen is előfordult, hogy nem tud a csapat két féldőn át egyforma jó játékot produkálni, így hiába szerez előnyt az első féldőben, azt nem képes megtartani a mérkőzés végéig. Meg kell találni ennek az okát, hogy a további mérkőzéseken ez ne következzen be és győzelmekkel örvendeztesse meg a szurkolóit a csapat.

Az eddig lejátszott mérkőzések eredményei:

2013. 08. 31. Gyomaendrődi FC – OH. Rákóczi Vasas SE 2 : 2
G.: Erdősi Gy., Boér Zs.
Ifi.: 5 : 4 G.: Csapó P., Kovács Z., Fekécs M., Dávid I.(2)

A hazai csapat még a mérkőzés kezdetét izlelgette, a vendégek pedig már teljes lendülettel robogtak és a hatodik percben már a vezetést is megszerezték. Ez a gól felébresztette a hazaiakat és elkezdtek ők is a mérkőzést. Kiegyenlített, változatos első féldő vált a találkozóból. A másodikban is a vendégek kezdtek jobban, és egy negyedórát követően megduplázták előnyüket, kihasználva a hazai védelem megingását. Öt perc múlva egy szép támadást vezetve viszont a hazaiak is gólt szereztek, így csökkent a vendégek előnye. Ezen felbuzdulva tovább támadott a gyomaendrődi csapat, aminek következtében a mérkőzés végén egy újabb fejesgóllal equalizálták az eredményt. A kétgólos hátrányból nagy küzdelem árán sikerült egyenlíteni és itthon tartani legalább egy bajnoki pontot.

2013. 09. 07. Mezőhegyesi SE – Gyomaendrődi FC 0 : 2
G.: Toldi B., Erdősi Gy.
Ifi.: 2 : 2 G.: Csapó P.(2)

A Gyomaendrődi FC csapata az utóbbi években, sorozatban sikeres és eredményes mérkőzéseket játszott Mezőhegyesen. Ebben a fordulóban is erre készültek a vendégek. Szépen kombinálva építettek fel támadásaikat, mezőnyfölényben játszottak az első féldőben. A második féldőben is a vendégek akarata érvényesült inkább, de ebben a féldőben mindez már gólokban is megmutatkozott. A féldő elején és végén szerzett egy-egy találattal magabiztos győzelmet aratott a gyomaendrődi csapat a gyengén játszó hazaiakkal szemben. Folytatódott a vendégek sikeres mezőhegyesi szereplése. Az ifjúsági csapat mérkőzését megővta a Gyomaendrődi FC, mivel a hazaiaknál két játékos is jogosulatlanul szerepelt.

2013. 09. 14. Gyomaendrődi FC – Körösladányi MSK 3 : 3
G.: Öngól, Erdősi Gy., Molnár T.
Ifi.: 1 : 3 G.: Csapó P.

Az én utam...
(írta: Benke Mária)

Több mint hatvan éve,
hogy megszülettem.
Sok-sok tavasz, nyár,
ősz és tél múlt el felettem.
A sors kijelölte az utamat,
egyenesen haladtam,
nem tettem kerülő utakat.
Utamon néha meg-megállók.
Utamon néha meg-megállók.
Visszatekintek, medítálok.
Mit tettem? – jól tettem?
választ várok...
Az előttem lévő úton,
lassabban haladok.
Szép volt ez az út,
mára kicsit elfáradok...
Szeretet, tisztesség
család és munka,
terelgetett erre az útra.
Kerülő út, vargabetű
kevés volt rajta, pedig az
élet nem egyszerű fajta.
Változunk, körülöttünk
változik minden.
Jó recept az életre,
sajnos nincsen.
Az út maga az ÉLET
fontos, hogy úton legyünk.
A megérkezés még ráér
az út végén elmélkedhetünk...

Vecses, 2013. július 14.

Remény...
(írta: Benke Mária)

Lelkem lámpásai
fényesítik az éjt.
Szerető szívem
sugallja a reményt.
Ha az égbe nézel
Téged is megérint.
Szeretetet érzel,
szikrázón fénylik...
Gondolkodj, Ember
mi az Életben a fontos.
Találd meg a fényt
mi világit, s reményt oszt.
Aprócska szikrák,
mik örömet okoznak,
kicsi szilánkok
boldogságot hoznak.
Nagy dolgokat ne keress
mi boldoggá tesz
benned lesz - szeress!
Ne vesd el a szépség
egyetlen morzsáját,
hiszen pont abban látod
az élet csodáját...

Vecses, 2013. július 31.

Nagy várakozás előzte meg az ismét Megyei I. osztályú Körösladányi vendégjátékát. A hazaiak megnyomták a mérkőzés elejét, és a 33. percben megérdemelten, igen jó játékkal már három gólt szerezve tetemes előnyhöz jutottak. A féldő végén szinte a semmi-ből gólt szereztek a vendégek, így két gólról csökkent a szünetre az előny. A második féldő elején még tartott a hazai lendület, kapufát is rúgtak nem sok hiányzott az újabb gólhoz. Ez azonban a 62. percben ismét a vendégeknek jött össze. Ettől kezdve nagyot változott a játék képe, a hazaiak beszorultak a saját térfelükre, a vendégek pedig rohamoztak az egyenlítésért. A 80. percben sikerült is az egyenlítés, így az utolsó tíz perc nehezen telt el, nagy erőfeszítés kellett még a döntetlen kiharcolásáért is. Három nullás vezetést követően majdnem vereség lett a vége, két ellentétes féldő eredménye lett a pontosztokodás.

2013. 09. 21. Jamina SE – Gyomaendrődi FC 3 : 1
G.: Takács J.
Ifi.: 4 : 0 G.: ---

Az első féldő a Jamina ellen is a Gyomaendrődé volt. Folyamatos mezőnyfölény, és jelentős labdabirtoklás jellemezte a mérkőzés első felét. A vezető gól is összejött a féldő közepén a gyengén teljesítő hazaiakkal szemben. A mérkőzés ezen szakaszában jó játékkal rukkolt ki a vendégcsapat. A szünetet követően azonban megváltozott a szereposztás teljesen érthetetlen módon. A hazaiaknak mint-ha most kezdődött volna a mérkőzés, a vendégek pedig nem tudták felvenni ezt a ritmust. Sokszor teljesen beszorult a Gyomaendrőd, csak szórványos kontrák jelezték, hogy ők is a pályán vannak. A Jamina mezőnyfölénye sajnos gólokban is megmutatkozott, hármat is szereztek a második féldőben. A mérkőzés utolsó percében szépíthettek volna a vendégek, de a megítélt büntetést Árgyelán kihagyta. Ismét két ellentétes féldő, amelyből ezúttal a hazaiak kerültek ki győztesen, a második félidei eredményes játékoknak köszönhetően.

RÉGI-ÚJ KISNAPTÁR

V		6	13	20	27
H		7	14	21	28
K	1.	8	15	22	29
Sz	2.	9	16	23	30
Cs	3	10	17	24	31
P	4	11	18	25	
Sz	5	12	19	26	

OKTÓBER

Rajta társak, hát igyunk egy

Huzamost;

Bú, szerelmek, házi gondok

Félre most:

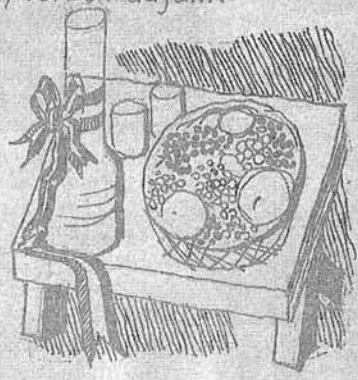
A legszentebb, legdicsőbbért

Most csak bort,

De ha kellend, vérben adjunk

Gazdag tort!

(Vörösmarty)

Biczó Tamás rajza, 1956

Endrőd nemzetőrsége 1956-ban

(folytatás a 9. oldalról)

Nevezett mint fegyveres nemzetőr tevékenykedett, fő hangadója volt az ellenforr. megmozdulásoknak, fenyegette a helyi párt- és tanács vezetőket, uszította a tömeget a párt-, kormány- és a Szovjetunió ellen. Tevékenységéért internálva volt.

Nem aktív tagok:

7. Katona Miklós Endrőd, VI., 116. sz. kisparaszt származású.
8. Ugrai Árpád d, V., 110. sz. kisparaszt származású, traktorvezető.
9. Katona Imre Endrőd, Petőfi u. 15. sz. kisparaszt származású, egyénileg gazdálkodó.
10. Pataj István Endrőd, V., 242. sz. kisparaszt származású.
11. Gellai László Endrőd, V., 149. sz. középparaszt származású.
12. Mészáros Illés Endrőd, VI., 100. sz. középparaszt származású.
13. Timár Károly Endrőd, III. 97. sz. középparaszt származású.
14. Jakus János Endrőd, II. 97. sz. középparaszt származású.
15. Timár Gergely Endrőd, III. 212. sz. középparaszt származású.
16. Vári József Endrőd, Temető u. 5. sz. középparaszt származású.
17. Bohrát Miklós Endrőd, III., 233. sz. középparaszt származású.
18. Bukva Menyhért Endrőd, Sztálin u. 9. sz. alatti lakos volt, középparaszt származású, ellenforradalom után nyugatra disszidált.
19. Hornok Elek Endrőd, Selyem u. lakos, középparaszt származású.
20. Gonda Boldizsár Endrőd, V. ker. Középparaszt származású egyénileg gazdálkodó.
21. Tóth József Endrőd, V., 3/1. sz. Kisparaszt származású.
22. Tóth Tibor Endrőd, VI. T. 3. sz. kisparaszt származású, egyénileg gazdálkodó.
23. Medvegy György Endrőd, III. T. 163. 1. sz. kisparaszt származású.
24. Herda Ignác Endrőd, Gyógyszertár, volt horthysta továbbszolgáló

tiszthelyettes.

25. Gyuricza Vincze Endrőd, Vöröshadsereg u. 26. kulák származású, egyénileg gazdálkodó.
26. Maradék Mihály Endrőd, Molotov u. 3. sz. kisparaszi származású volt csendőr.
27. Farkasinszki Ignác Endrőd, Honvéd u. 5. sz. kisparaszt származású, egyéni gazda.
28. Majoros Elek Endrőd, Zrínyi u. 20. sz. Kisparaszt származású, egyéni gazdálkodó.
29. Bordács Ignác Endrőd, Kossuth u. 6. sz. Kulák származású.
30. Gyuricza József Endrőd, III. 101. sz. középparaszt származású.
31. Véger Lajos Endrőd, Selyem u. 97. sz. kisparaszt származású.
32. Timár Mihály Endrőd, Damjanich u. 1. sz. kulák származású.
33. Szulyó Lajos Endrőd, III., kisparaszt származású.
34. Soczó Imre Endrőd, III. 40/1. sz. kisparaszt származású, alkalmi munkás.
35. Pocsai Mihály Endrőd, III. T. 140. sz. szegényparaszt származású, kubi-kos foglalkozású.
36. Juhász József Endrőd, II., T. 464. sz. kisparaszt származású, egyénileg gazdálkodó.
37. Kozma Mátyás Endrőd, II. T. 439. sz. kisparaszt származású.
38. ifj. Gácsi Mihály Endrőd, III., T. 216. sz. kisparaszt származású.
39. Mészáros István Endrőd, II. 214. sz. középparaszt származású.
40. Vaszkó György Endrőd, III., T. 5. sz. kisparaszi származású.
41. Timár Péter Endrőd, Temető u. 12. sz. kulák származású.
42. Hanyecz Libor Endrőd, Vöröshadsereg u. 32. sz. kulák származású.
43. Kalmár Vincze Endrőd, Kossuth u. 21. sz. kulák származású.
44. Levente György Endrőd, Mátyás u. 25. sz. kulák származású, volt vitéz.
45. Gonda György Endrőd, V., T. 241. sz. kisparaszt származású.
46. Szentesi Antal Endrőd, v., 340. sz. kisparaszt származású.
47. Forgács Imre Endrőd, V., 340. sz. kisparaszt származású.
48. Tóth Vilmos Endrőd, Selyem u. 87. sz. kisparaszt származású, egyénileg gazdálkodó.
49. Timár Tibor Endrőd, III., T. 108. sz. kisparaszt származású, egyéni gazdálkodó.
50. Vaszkó Vincze Endrőd, III. T. 83. sz. kisparaszt származású, egyéni gazdálkodó.
51. Varga Lajos Endrőd, II., T. 430. szegényparaszt származású.
52. Dinya Péter Endrőd, III. T. 47. sz. kisparaszt származású.
53. Nehéz Imre Endrőd, Kossuth Lajos u. 28. sz. agrárproletár származású, kubikos.
54. Gyuricza Pál Endrőd, III. 170. sz. kisparaszt származású.
55. Fülöp Béla Endrőd, III. 211. sz. középparaszt származású.
56. Szekeres Imre Endrőd, V., T. 217. kisparaszt származású.
57. Varga Zsigmond Endrőd, V., T. 222. sz. kisparaszt származású.
58. ifj. Timár Vincze Endrőd, V., 221. kisparaszt származású.
59. Kulich Gergely Endrőd, V., kisparaszt származású, egyéni gazdálkodó.
60. Gellai József Endrőd, V., 238. sz. kisparaszt származású.
61. Gellai Mátyás Endrőd, V., 238. kisparaszt származású.
62. Gonda Vincze Endrőd, VI., kisparaszt származású, egyéni gazdálkodó.
63. ifj. Gonda Vincze Endrőd, VI., kisparaszt származású, egyéni gazdálkodó.
64. Gonda Benedek Endrőd, V., 204. sz. kisparaszt származású.
65. Szabó Gergely Endrőd, Zöldfa u. 7. kisparaszt származású.
66. Pelyva Elek Endrőd, T. III. 93. sz. kulák származású.
66. Kulich Miklós Endrőd, III. T. 94. sz. kisparaszt származású, egyéni gazdálkodó.
67. Majoros Imre Endrőd, VI., T. 85. sz. kisparaszt származású.
68. Kurucz József Endrőd, Sugár u. 91. sz. kisparaszt származású. egyénileg gazdálkodó.
69. Szabó Zsigmond Endrőd, III., T. 22. kisparaszt származású.
70. Gyuricza Vendel Endrőd, III. 101. sz. középparaszt származású, egyénileg gazdálkodó.
71. Gubucz Máté Endrőd, III., T. 99/1 sz. középparaszt származású.
72. Szmola Miklós Endrőd, V., T. 90. sz. középparaszt származású.
73. Czikely Imre Endrőd, V., 179. sz. kulák származású, kupeckodással foglalkozik.
74. Timár Pál Endrőd, V., 176. sz. középparaszt származású, egyéni gazda.
75. ifj. Timár Sándor Endrőd, V., 176. középparaszt származású.
76. Keresztes Tibor Endrőd, V., T. 178. középparaszt származású.
77. Timár Vince Endrőd, Hajdu-tanyai lakos, kulák származású.
78. Tóth Bálint Endrőd, VI., Tanya 3. sz. középparaszt származású.
79. Hunya István Endrőd, Lábás u. 8. sz. kulák származású, egyéni gazdálkodó.
80. Hunya Imre Endrőd, Lábás u. 8. sz. kulák származású, egyéni gazdálkodó.
81. Kulich László Endrőd, III. 156- sz. középparaszt származású, egyéni gazdálkodó.
82. Pataj József Endrőd, V., Tanya 242. sz. kisparaszt származású, egyéni gazdálkodó.
83. Gyuricza József Endrőd, III., 182. sz. kisparaszt származású.
84. id. Timár Sándor Endrőd, V., kisparaszt származású.
85. Keresztes János Endrőd, V., kisparaszt származású, egyéni gazdálkodó.

(következő számunkban folytatjuk)

A Rózsahegyi Iskola oldala

Márton Gábor tér - II.

A nagylaposi időkre így emlékezett:

„1953-ban megnősültem és feleségemmel együtt kimentünk Nagylaposra. Ez megközelítés szempontjából is jobb volt, aztán ketten voltunk össze-vissza egy alsós, egy felsős csoportra, és így jól elboldogultunk. Megszerveztük az úttörő szervezetet ott is. Saját magunknak vásároltunk egy Munkácsi tévét, ezt esténként bevittük az iskolába. A szülői munkaközösség önkéntes adományokat gyűjtött az úttörőcsapat javára. Minden esztendőbe kirándultunk. Volt, hogy autóbuzos, volt, hogy táborozás, volt, hogy vándortábor, volt mindenféle. Bejártuk az egész országot.

A gyerekek is nagyon jók, nagyon szorgalmasak voltak. Nyáron, akik részt vettek a kiránduláson azok még különféle mezőgazdasági munkát is vállaltak. Én is velük mentem, Czibulka, Varjú Jóska meg a többi nevelők is, hát így összeszedtük a pénzt, amire a gyerekeknek a kiránduláshoz szükség volt. De csináltunk évközben is kirándulásokat, és ezekre a szülőket is magunkkal vittük, úgyhogy a művelődést is amennyire lehetett tápláltuk ebből a szempontból. Közbe én meg ráérok

A nagylaposi tabló közepén Marci bácsi mosolyog

Mindig érdeklődve hallgatták a történeteit

időmben – no, úgy értem rá, hogy éjszaka - csináltam színműveket, írogattam versekből, balladák, mesékből. Nagyon szerették a gyerekek. És egész jó kis színjátszó csoportot csináltunk. Tanulmányi versenyek is divatba voltak, és én nem a tanyai iskolák versenyére vittem őket, hanem a rendes, osztott iskolákéra.

Közben, hogy szaporodott a gyereksereg, sokan visszajöttek, úgy hogy fölszaporodtunk négy tanerős iskolává. A kinti iskolák: Varjas, Csejt, fokozatosan megszűntek, és tulajdonképpen beközpontosították Nagylaposra. Ez abból a szempontból is nagyon jó volt, hogy komoly gyereklétszám volt, akikkel dolgozhattunk. Sokkal érdekesebb volt így tanítani négy tanulócsoporthoz, mint kettőben. A gyerekek nagyon szorgalmasak voltak, önként vállalták a munkát, ha volt valami, amit meg tudtunk tenni. Volt, amikor gyapotot szedtünk, kukoricát böngészünk és ilyen ehhez hasonló, könnyebb dolgok. De hát jól gazdálkodtunk.

Nagylaposon több mint húsz évet töltöttem el, ez alatt elvégeztem a magyar-történelem szakot, jelesen sikerült elvégezni, szerettem nagyon mind a kettőt. De, hogy a tanulóink - mert hát szép számban jelentkeztek az első évtől kezdve gimnáziumba, továbbtanulásra - ne érezzék hátrányba magukat, megtanultam oroszul. Érdekem volt, hogy ne kezdők legyenek a gimnáziumban, hanem haladók. Három gyermekem volt, magam tanítottam őket is, szerencsére mindnyájan kitűnően végeztek ők is...”

Aztán felépült a diákotthon, és 1975-től elindult az iskolák körzete-sítése, így Marci bácsi ismét Endrődre került. Nyugdíjazásáig a kollégiumban dolgozott, és ebben az időszakban kiteljesedett helytörténeti és írói munkássága, hiszen nemcsak tanítói, hanem írói munkásságáért is tisztelték őt az emberek. Jó néhány, számunkra kedves és értékes könyvet írt.

Versék regények, önéletrajzi írások, anekdoták, mesék kerültek ki tollából: *Sodró ár, Iskolapad és katedra, Így éltünk mi Endrődiek, Szent zűrzavar az én sok álmom, Élők és holtak vallomása*

Helytörténeti kutatómunkája Endrőd történetének megírásától indult, az endrődi iskolák történetével folytatódott, majd az endrődi tszek, üzemek történetének összegyűjtése következett: *Endrőd története, Az endrődi iskolák története, Adatok és emlékek az endrődi iskolák történetéhez.*

Sorra mutatta be Endrőd, kimagasló tehetségű, jeles szülőit: *Uhrin Péter az endrődi festő, Farkasinszky Imre az endrődi primás, Rózsahegy Kálmán az endrődi színészpédagógus.*

És az örök szerelem: a sport, Endrőd és Gyoma focicsapatainak története: *Hajrá Gyoma, Tempó ETK!*

Alapítója és rendszeres írója volt a Városunk című helyi lapnak az in memoriam és a sportrovat szerkesztőjeként.

Emlékszem az utolsó találkozóra, amit a verses kötetének bemutatására szerveztünk a könyvtárban. Aggódtunk, hogy bírja-e majd az izgalmat, a fáradságot. De ő az érdeklődő tekintetek láttán kivirult, és mesélt, mesélt. Ismét megcsillant szemében egy kis kópés vidámság, előjött a jól ismert virtuosus hangulat. Élete történetének sorolása közben is tanított. Azt mondta: „A tanítás nekem nem munka volt, hanem életforma.”

Munkájának elismeréséül kapott díjai, kitüntetései.

Az oktatásügy kiváló dolgozója volt 1951-ben és 1959-ben

Kiváló dolgozó 1981-ben

Gyomaendrőd díszpolgára 1994-ben

Újságírói tevékenységéért kapott kitüntetést 1999-ben.

Marci bácsi soha nem vágyott sokra, nem kergette az anyagi javakat. „Mindig szegény voltam – mondta – de én vagyok a leggazdagabb, mert nagyon sok tanítványom volt!” Ma is magunk előtt látjuk szemének huncut villanását, kópés mosolyát.

Azt vallotta, hogy ha szeretet van, akkor minden van, és semmi baj nem érheti az embert. A derűs, szeretetteljes elfogadás jellemezte az egész életét. Ha családjáról mesélt, különös melegség járta át a hangját. „Nagyon meg vagyok elégedve az életemmel. Gyermekeim közül kettő tanító lett, egy építész mérnök, mindegyik családot alapított. Nagyon szeretnek hazajönni, az itteni életről sokat mesélek, sokat beszélgetünk.”

2010. január 7-én bekövetkezett, amit oly sokszor emlegetett, eljött érte a kaszás.

Marci bácsira gondolva Keszei Imre sorai jutnak az eszembe:

A mélybe csak a tested merült el,
Csak ő tűnt el a föld alatt,
De lényed lényege ezerfelé
Szóródva is köztünk maradt.

Az iskola életéről további információkat, képeket találhatnak az iskola honlapján: www.rozsahegyiskola.hu

A görög szegény halász...

(írta: Benke Mária)

Ez a történet egy görög kis halászfaluban játszódik, ahol a szegény Anrejja halászatból tengette az életét. Mindig arról ábrándozott, hogy szép gúnyába öltözve sétál a főutcán. Egyik éjjel is azt álmodta, hogy egy kelmekezeskedő kirakatába gyönyörűségees tűzpiros posztó anyag volt kirakva, amit ő megvásárolt, és Jorgossal, a szabóval olyan kabátot varratott magának, hogy mindenki megcsodálta.

Majd hirtelen felébredt és kissé csalódott volt, hogy csak álmában történt veie ez a dolog a szép kabáttal...

Telt-múlt az idő. Egyik alkalommal esteledett, éppen hozta hazafelé az aznapi fogást, hogy eladja a halpiacon, mikor megszólította egy kelmekezeskedő.

- Tisztelettel köszöntelek, kedves Andrejja! – Milyen volt a mai fogás?

- Kaliméra! - Tűrhető! - válaszolt fáradtan a halász és már éppen tovább akart menni, mikor megpillantotta a kereskedőnél az álmában látott csodás piros posztót. Ámulattal nézte, csodálta és megkérdezte:

- Te Assziosz, nem adnál nekem egy kabátra való kelmét abból a szép piros posztóból, én ellátnálak életed végéig téged meg a családodat hallal cserébe. - No, mit szólna?

- Nem bánom, csapj bele - és kezét nyújtotta Andrejjának.

A halász boldogan pakolta le a halakat, és kérte a kelmét.

Sietve ment Jorgoszhoz a szabóhoz, aki méregette nézegette, centizgette, mire végre olló után nyúlt, nyírta, szabta, tűt vett elő varrni kezdte... s majd elkészült egy csodálatosan szép kabát belőle.

Andrejja felvette és nézegette magát a tükörben, úgy érezte, mintha egy gazdag kereskedő lenne. Büszke volt magára, megváltozott az élete. Majd elindult az utcán, kihúzva magát.

A járókelők megcsodálták, az utcai árusok nagy hajlongással köszöntötték, érezte, hogy a kabát megváltoztatta az életét.

Hét év, hét hónap, hét hét és hét napig hordta, de már nagyon kopott, szakadt volt a kabát, és érezte, hogy tennie kellene vele valamit, ezért hát elhatározta, hogy elmegy megint Jorgoszhoz, a szabóhoz.

- Elvászott a viselésben a kabát, Jorgosz, tudnál vele valamit kezdeni? - kérdezte.

Jorgosz nézegette, forgatta a kabátot, jobbról balról méregette, centit vette elő, majd ollót, szabta, varrta, végül egy gyönyörűségees mellényt készített Andrejjának.

Andrejja belebújt a mellénybe, kihúzta magát és végigvonult a főúton, ahol az emberek megbámul-

ták, összesúgtak, sőt előre köszöntek neki.

Hordta a mellényt hét év, hét hónap, hét hét, hét napig, mire a mellény már itt-ott kikopott, elszakadt, ismét felkereste Jorgoszt, a szabót.

Megmutatta neki a mellényt és sóhajtván kérdezte:

- Jorgosz, barátom! - Tudnál valamit kezdeni a mellényemmel, a sok használatban teljesen tönkrement...

- Tudnék - mondta elgondolkodva Jorgosz. - Add csak ide!

Andrejja levetette a mellényt, odaadta a varázsszabónak, aki sokáig nézegette, forgatta jobbra-balra, méregette, centizgette, míg végül ollót ragadott, szabta, tűbe fűzött és varrni kezdte... Egy idő elteltével csodálatosan szép díszes tűzpiros posztó sapka vált belőle.

Andrejja a tükör előtt boldogan felvette az okos fejére, és nézegette magát, billentette jobbra-balra a fejét és gyönyörködött a látványban, majd kihúzta magát és büszkén lépdelt az utcán a járókelők, árusok előtt, akik megcsodálták, „megkalapolták” őt.

Az idő sajnos telt, s egyre múlt, míg eltelt hét év, hét hónap, hét hét, sőt hét nap, és a sapka szétfoslott a fején, már ki is lukadt...

Ekkor újra felkereste Jorgoszt, sóhajtván kérdezte, hogy tudna-e még valamit kezdeni az ő piros sapkájával.

Jorgosz a fejét vakarta, s egy darabig nem szólt, csak nézegette, forgatta a sapkát, míg végül méricskelt, ollót vett elő, tűt és cernát, szabta, varrta, és a végeredmény egy csodálatosan szép nagy piros gomb lett, amit felvarrt Andrejja ingének a nyakára.

Andrejja büszkén vonult az utcán a piros gomb díszítette ingében...

De mivel az idő nem áll meg, telt s múlt, megint eltelt hét év, hét hónap, hét hét, hét nap, majd szétment a gomb is, csak egy szál piros cérna maradt belőle.

Andrejja állt a tengerparton, nézegette a cernát, amit a szél jobbra-balra fújdogált, majd kikapta a kezéből és elfújta a tengerre...

Andrejja bánatosan nézett utána, s arra gondolt, hogy talán nem a szép piros kabátja, mellénye, sapkája, gombja miatt tisztelték az emberek, hanem önmagáért, mert rendes, szorgalmas, becsületes halász volt egész életében...

Így volt, mese volt, vagy mégsem? - Nem a ruha teszi az embert - tartja a mondás... Gondolkozzatok el ezen a kis mesén, hátha tanulságul szolgál számotokra is...

HÍREK, ESEMÉNYEK A KIS BÁLINT ÁLTALÁNOS ISKOLÁBÓL

Erzsébet táborban

A Gyomaendrődi Kis Bálint Általános Iskola 60 tanulója és 7 pedagógusa 2013 júliusában Erzsébet táborban vett részt Fonyódligeten. A gyerekek és kísérőik egy csodálatos hetet tölthettek el a Balaton partján. Az időjárás is kedvezően alakult, így minden nap volt lehetőség a Balaton vizében lubickolni. Gazdag programkínálat várta a diákokat: pl. Ki mit tud, színházi előadás, éjszakai túra, vízi akadályverseny, kalandpark, focibajnokság, tábori olimpia. Az iskola csapata jól szerepelt a különböző versenyeken, sok-sok oklevéllel valamint arany-, ezüst- és bronzéremmel tért haza az iskola kiránduló ifjúsága.

Nyári táborozás

A Kis Bálint Általános Iskola a Gyerekekért Alapítványa az idei évben Balatonszárszóra szervezte a hagyományos nyári táborát, 30 kisdíák, 3 pedagógus és az alapítvány vezetőségének 4 tagja részvételével.

Az odaút fáradalmait, nehézségeit már aznap délután a Balaton vizében lubickolva feledtük el. Ez a hét a pihenésről, játékról, vidámságról és természetesen a sok-sok fürdőzésről szólt. Az étkezést az alapítvány vezetőségének tagjai biztosították számunkra. Andi néni, Zsóka néni, Zsuzsa néni és Tibi bácsi finomabbnál finomabb ételekkel várták a megfáradt fürdőzőket nap mint nap. Az ételek olyan izletesek voltak, hogy volt, aki (szó szerint) a rosszuléig teleette magát. Esténként beszélgettünk Szárszó központjába, ahol kedvünkre vásárolhattunk, a téren játszó zenekarok játékát hallgathattuk. Egyik este pedig az Alma együttes szórakoztató és vidám koncertjén vehettünk részt. Az egy hét nagyon gyorsan elrepült. Elményekkel gazdagon hazatérve ölelhattük át szüleinket.

Ágostonné Farkas Mária igazgatónő a Kis Bálint Általános Iskola tanulóival a nyári táborban.

Megyeri Kinga és Fekécs Fanni 8. osztályos tanulók

KIS BÁLINT ÁLTALÁNOS ISKOLA

ISKOLA

BÁLT

19 órai kezdettel!

A Fő úti iskolaudvar szépítéséért
a szülői munkaközösség jótékonyági bált szervezi!

Támogatási lehetőségek:

- Vacsora jegy
- Támogatói jegy
- Tombolatárgyak
- Egyéb felajánlások:
  - építő-, festék- és faanyagok
  - kerti kiegészítők és kellékek

2013. október 12.

JEGYINFO: 06/30-553-6937.
Vacsorajegyek elővételben október 7-ig: 2500 Ft / fő

Helyszín: Bowling Treff Étterem

Reméljük, hogy a következő tanév végén is lesz lehetőségünk az alapítvány által szervezett táborban részt venni.

TeSzedd!

Szeptember 14-én országosan több mint ezer település nevezett be a TeSzedd! szemétszedési akcióba, köztük Gyomaendrőd is.

Iskolánk több mint negyven kis és nagydíákja szedte szorgalmasan a szemetet iskolánk és az ebédlő környékén. Közöttük már bizonyára nem lesznek olyanok, akik a közterületeket szennyezik.

Köszönjük tanulóinknak és szüleiknek az önkéntes munkát!

Szemétszedés a Hősök úti iskola előtt

irodalmi oldal

Weöres Sándor (1913-1989) „Isten-élményem a gyerekkorból ered”

1970. február 28-án közvetítette a Vatikáni Rádió azt a beszélgetést, melyet P. Szabó Ferenc, a rádió jezsuita munkatársa készített a Weöres Sándor-Károlyi Amy költőházaspárral. Ennek részletével emlékezünk a száz éve született költőre.

Weöres Sándort nem kell bemutatnunk a magyar közönségnek. Már a harmincas évek végén, harmadik verskötetének megjelenésekor Rimbaud-hoz, a csodagyerekekhez hasonlították. Fialat fejfel a nyugatosok nagyjai közé emelkedett. A Weöres-kötetek megjelenése mindig eseményszámba ment. Az utóbbi években a Tűzkút, a Hold és a sárkány és a Merülő Saturnus című kötetivel, valamint briliáns Mallarmé-fordításaival örvendeztetett meg bennünket.

Sz. F.: Nagyon hálásak vagyunk Önnek, hogy vállalkozott az interjúra. Ezt a magam részéről valahogyan az idők jelének tekintem. Az evangélikus vallású költő a Vatikáni Rádió jezsuita munkatársával beszélget. Ma ugyan a párbeszéd korában élünk, mégis figyelemre méltó ez a tény. De most nem a felekezeti párbeszédre akarom terelni a szót. Mindenekelőtt a szépség katolicitása kapcsol össze bennünket. Nyolcadikos gimnazista koromban Pécsen pár költőjelölt barátommal lapot indítottunk, és ezt a Claudel-idézetet írtuk fel rá mottóul: „Ami szép, az egyesít, ami szép, az Istenhez emel. Nem is tudom másképp nevezni, mint katolikusnak.” Azt hiszem, ilyen értelemben Weöres Sándort, a szépség csodálóját és a magyar költői nyelv egyik legragyogóbb mesterét is katolikusnak nevezhetjük.

W. S.: Valóban, a katolicizmust – egyetemesség értelmében – mindig sajátosnak éreztem. Azonkívül, annak ellenére, hogy evangélikus-lutheránus vagyok, édesanyám katolikus volt, és mindig a katolikus vallásban is éltem. Sokat olvastam életemben a katolikus misztikusokat, főleg Keresztes Szent Jánost, Avilai Szent Terézt, azonkívül Siénai Szent Katalint. Nagyon szeretem a Szent Viktor-i filozófusokat, különösen Szentviktóri Hugót, nem is beszélve Szent Ágoston, Szent Tamás, Szent Jeromos műveiről. A katolicizmusból mindig igyekeztem sokat tanulni, sokat meríteni. Hogy ez mennyiben sikerült, az megint más kérdés.

Sz. F.: A múlt évben Győr Sándorral, fiatal evangélikus teológus barátommal beszélgetett rózsadombi lakásán. E beszélgetés során jelentette ki: „költészetem alapjában véve vallásos költészet”. És sajátos Isten-élményéről beszélt. Kérem, röviden magyarázza meg hallgatóinknak, hogyan értette ezt?

W. S.: A misztikus olvasmányok körében telt ifjúságom. Isten-élményem a gyerekkorból ered. Bajos lenne most, ilyen rövid interjú keretében minden Istennel kapcsolatos olvasmányélményt vagy eseményélményt, tárgyi élményeket részletezni. Azt hiszem, hogy verseimben ezek konkrétan is megmutatkoznak.

Sz. F.: Tudjuk, hogy a Kelet bölcsessége, mitológiája sokat foglalkoztatta. Nemcsak a Gilgames-eposz, vagy Lao-ce bölcsessége, hanem, úgy érzem, a keleti misztika is ihlette költészetét. Gondolok itt az Upanisadokra. Fordítás közben annyira beleélt magát ebbe a világba, hogy sokszor költeményeiben is szinte átköltözött hősei énjébe. Szó szoros értelemben eksztázis állt elő.

W. F.: Ez az átalakulás eksztázis vagy metamorfózis. A keleti misztikusok ugyanúgy hatottak rám, mint a keresztény misztikusok. Nem tudok köztük lényegbeli ellentétet. Lao-ce szellemét ugyanúgy megtaláljuk az evangéliumokban, mint az Upanisadokban, vagy a Badavatgítá-ban, vagy a Szent Viktor-i kolostor filozófusainál, úgyhogy számomra a keresztény misztika vagy keleti misztika meglehetősen azonos.

Sz. F.: Mint evangélikus ember, bizonyára szereti a Bibliát. Milyen élményforrást jelent költészet számára a Szentírás?

W. S.: Állandó élményforrás, amit a Dávid-zsoltárok jelentenek, az Énekek éneke, vagy a sokkal későbbi profetikus könyvek, vagy a még későbbi evangéliumok és az Apostolok Cselekedetei, állandó élményt jelentenek, és nagyon sokfélék.

Sz. F.: Pár évvel ezelőtt a londoni BBC egyik stúdiójában hosszabb beszélgetést folytatott Cs. Szabó Lászlóval. A beszélgetés végén Jézusról esett szó. Ön kijelentette: „Szerintem csak egyetlen Ember létezik, és ez Jézus. A többi ember annyiban van, vagy annyiban nincs, amennyiben Jézussal azonos, vagy nem azonos.” Mondjon pár szót erről a jézusi azonosságról.

W. S.: Úgy érzem, hogy mindaz, ami bennünk individuális, ami velünk született, amit tanultunk, amit megszereztünk, nagyon is halandó, mulandó. Nem hiszem, hogy egyéni aspektusokat át tudjunk vinni a halálunk utáni korszakba. Így gondolom, hogy ami megmarad belőlünk, az nem individuális, nem a szerzett és nem a velünk született, hanem az örök emberi. És Jézust érzem az örök Embernek.

(Megjelent a Vigília 1970. májusi számában)

Az Isten

Az ember, akit jönni-menni látsz: zárt, egyéni, s az emberkalt legmélyebb rétege nem zárt, nem egyéni, mindennel összefüggő, azonos a minden alakzat mélyén rejlő egyetlen létezéssel.

Az időbeli véges személyiség mögül kibontakozó időtlen végtelenség: a lélek. A kibontakozásra nem szoruló időtlen végtelenség: az Isten.

Külön-külön határok csak a térben és időben vannak; ami tértelen, időtlen: bontatlan. A személyiség burkából kiemelkedő emberi lélek azonos az Istennel, mint a csönd a csönddel, hanem mint a zaj megszűnése a csönddel.

Az ember, mikor zártságából megszabadul, háromféleképpen látja az Istent: mint "van"-on túli, vonatkozás-nélküli lényegét; mint a mindenséget beburkoló és telesugárzó szerelmet: s mint a véges személyiség leomlása után felragyogó végtelen lelket.

Az Istenbe-olvadó ember számára nincs többé kívánatos és nemkívánatos, nincs többé semmiféle fokozat, mindent végtelenül és kívánság nélkül szeret. Számára minden ugyanegy: minden a Teljes-Változatlan, melyből a számtalan változó jelenség árad. Isten tartalmazza a mindenséget, s a felszabadult lélek Istenben tartalmazza a mindenséget.

(Weöres Sándor: A teljesség felé - részlet)

ARS POETICA

Öröklétet dalodnak emlékezet nem adhat.
Ne folyton-változótól reméld a dicsőséget:
bár csillog, néki sincsen, hát honnan adna néked?
Dalod az öröklétből tán egy üszköt lobogtat
s aki feléje fordul, egy percig benne éghet.

Az okosak ajánlják: legyen egyéniséged.
Jó, de ha többre vágyol, legyél egyén-főlötti:
vesd le nagy-költőiséged, ormótlan sárcipődet,
szolgálj a géniusznak, add néki emberséged,
mely pont és végtelenség: akkora, mint a többi.

Fogd el a lélek árján fénylő forró igéket:
táplálnak, melengetnek valahány világevét
s a te múló dalodba csak vendégségbe járnak,
a sorsuk öröklét, mint sorsod öröklét,
társukként megölelnek és megint messze szállnak.

ÖNARCKÉP

Barátom, ki azt mondod, ismeresz engem,
nézd meg szobámat: nincsenek benne díszek,
miket magam választottam; nyisd szekrényemet:
benn semmi jellemzőt sem találsz.

Kedvesem és kutyám ismeri simogatásom,
de engem egyik sem ismer. Ócska hangszereim
rég megszokta kezem dombját-völgyét,
de ő sem tud mesélni rólam.

Pedig nem rejtőzöm -- csak igazában nem vagyok.
Cselekszem és szenvedek, mint a többi,
de legbenső mivoltom maga a nemléte.

Barátom, nincs semmi titkom.
Átlátszó vagyok, mint az üveg -- épp ezért
miként képzelheted, hogy te látsz engem!

Ízes Ízek

Október

Sajtos karfiol

A megtisztított karfiolt szétbontjuk és nem túl sok, enyhén sós vízben puhára főzzük. A karfiolt kikent tűzálló tálba szedjük. A főzőlevébe paradicsompürét keverünk, és a karfiolra öntjük. Reszelt sajttal megszórjuk, és sütőben pirosra sütjük. Rizzsel tálaljuk.

Seidl Ambrus

FENYŐ FŰRÉSZÁRU

deszkák, OSB lapok, lécek, kerítéslécek, pallók, szegőlécek, gerendák, lambéria

TŰZIFA
bükk, tölgy, akác, akácfaoszlop

KAPUFA BT. Gyomaendrőd, II. ker. 467.
06/70 513-95-14

A kondorosi úton, a vásártér után

METÁL STOP KERÉKPÁR ÉS SZERELVÉNY ÜZLET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szervíz

- Tornádó elektromos kerékpárok,
- gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
- csövek, szerelvények.
- hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
- háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika,
- szegek, csavarok, zárok, lakatok,
- fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
- Júliustól kedvező áron ZÁRTSZERELVÉNYEK, TÉRHÁLÓK, ESŐCSATORNÁK is kaphatók!

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: (66) 386-909
Hitellehetőség! Minden kerékpárhoz értékes ajándékot adunk!

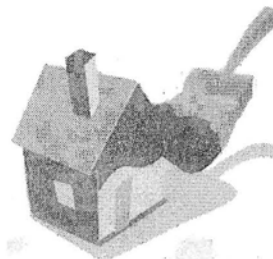
Házhoz jön a fodrász!

Szeretettel várom minden kedves régi és új vendégemet teljes körű női-, férfi és gyermek-fodrászatomban.

Igény szerint házhöz is megyek! Hétféteken is!

Látkóczkiné Erdős Magdolna
GYOMAENDRŐD, KULICH GY. U. 61.
Telefon: 06/70/312-5037

Minden felületen otthon vagyunk!

Vállaljuk lakásának teljes körű felújítását, elképzelései szerint!

Munkáink garanciálisak,
kivitelezésének a legfőbb
szempontja a lehető

legjobb minőség elérése a legmegfizethetőbb áron!

A felmérésünk, ami az írásos árajánlatot is tartalmazza, teljesen ingyenes.

PROFILJAINK:

- festés, mázolás, tapétázás
- homlokzatszigetelés, hőszigetelő rendszerek
- gipszkarton falak, álmennyezetek, előtétfalak, boltívek
- rejtett világítások, gipszkarton díszítések, dobozolások
- laminált parketta lerakása, parkettacsiszolás
- fürdők, konyhák burkolása, kőműves munkák
- tetőtér beépítése, szigetelés
- nyílászárók, ajtók, ablakok cseréje
- bontás, sitt elszállítás
- vizes falak szigetelése
- házak külső homlokzatának szigetelése, színezése
- hidegburkolás (csempe, járólapp, márvány, gránit lerakása, ill. téglalrakása)
- melegburkolás (PVC, linóleum, szalagparketta, laminált parketta,
- padlószőnyeg, dekorpanel rakása és fektetése)
- állványozás, állványok bérbeadása (gurulós, homlokzati)

LÁTKÓCZKI LÁSZLÓ • Telefon: 06/70/381-4227

Ingyenes tanfolyamok!

Várható még további ingyenes tanfolyam: angol újrakezdő,
angol középfeladók (B1), német középfeladók (B1).

A projektiroda minden hónap végén tölti fel a tanfolyamokat.

A részvétel feltétele: Regisztrálni kell a www.tudasodajovod.hu honlapon.

Ha nem tud regisztrálni, hívjon és segítünk!

További információk a honlapunkon: www.internyelvstudio.hu

Őszi nyelvtanfolyamok: angol, német, olasz nyelvből
500Ft/órától

Skype oktatás: angol és német nyelvből

Inter Nyelvtudió, Gyomaendrőd, Kossuth út 18. H-P: 15-18 óráig

Telefon: 20/947-1603, 20/229-7022
e-mail: info@internyelvstudio.hu

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGIBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak angyalok, élnek, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Guhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

PELYVA IMRÉNÉ HUNYAI ILONA aki Endrődön élt, 90 éves korában augusztus 28-án az örökkévalóságba költözött. Gyászolja családjá

TÍMÁR BENŐ, aki Hunyán lakott, szeptember 16-án 80 éves korában visszatért az Örökkévalóságba. Gyászolja felesége és családja.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

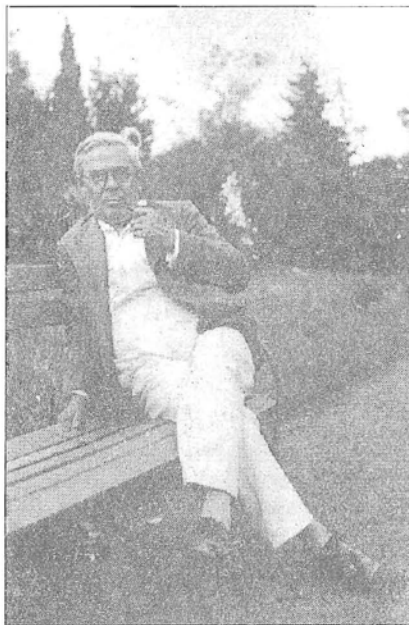
Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatják adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi és a hunyai templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálozási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

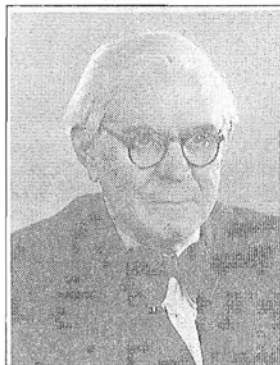
Fényképalbum

Rózsahegy a realista színjátszás egyik legjelentősebb képviselője volt, aki nem a szó művésze volt, hanem az egyszerű, természetes, közvetlen játéka. Skálája meglehetősen széles volt, szerepei a bohózatától az érzelmes humorig minden árnyalatot felölleltek.

Endrődön született 1873. október 6-án. Édesapja, Rózsahegyi Ödön nyomdokaiba lépve ő is a világot jelentő deszkákat választotta, és diplomás színészként végzett a Színiakadémián. Színi pályáját a Dobó Sándor társulatánál kezdte 1892-ben, majd Debrecenben és Kolozsvárott

140 éve született

Rózsahegy Kálmán

működött. 1898-ban a Magyar Színházhoz szerződött, ahol operettszerepeket játszott. A századforduló évében került a Nemzeti Színházhoz, melyhez hűségesen kötődött, és amelyet az intézmény is viszonozott számára, amikor 1923-ban örökös tagjai sorába választotta. Egyéb fellépései és vendégszereplései során sem vált meg anyaszínházától, melynek 1935-ös nyugdíjazásáig „rendes” tagja volt.

Rózsahegy Kálmán neve és arca az 1910–20-as években kabarészínészként is népszerű lett, melynek köszönhetően a határon túlra is eljutott. 1926-ban az USA-ban vendégszerepelt, 1935 után pedig különböző magánszínházakban lépett fel.

Máig híres színiiskoláját 1909-ben alapította feleségével, Hevesi Angelával, melyben később lányával együtt tanított, egészen haláláig. Kiváló színészpédagógus volt, tanítványai sorából sok jeles művész került ki. A vizsgálóadásokat általában a MOM Kultúrházban tartották.

Származása miatt a második világháború alatt nem léphetett színpadra, 1945 után pedig Major Tamás nem engedte, hogy visszatérjen a Nemzeti Színházba. A következő évtizedben alkalmanként játszott a Pesti, a Vig-, a Magyar, a Fővárosi Operett és a Madách Színházban. Minden műfajban otthon volt, legyen az operett, népszínmű, vígjáték, kabaré

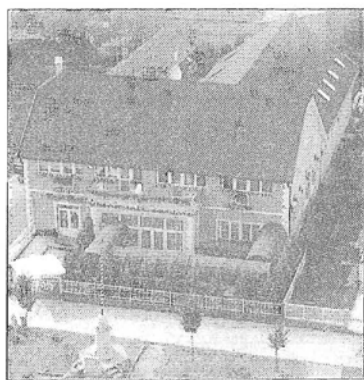
vagy klasszikus dráma.

Shakespeare Hamletjének egyik sírásóját, a Lear király bolondját, A velencei kalmár Gobbóját adta, Szigligeti Liliomfiának Szellemfije, Katona József Bánk bánjának Tiborca, Mórincz Zsigmond Rokonokjának Berci bácsija volt. 1932–56 között sok filmben aratott sikert. 1942-ben megjelent Zörög a haraszt... című könyvében vidám vadásztörténeteit mesélte el.

A jellegzetes hanghordozású, mosolygós Kálmán bácsit tanítványai éppúgy szerették, mint a közönség. Szülővárosa sem feledte el, díszpolgárává választotta. Kitüntetései: Gyémánt diploma 1957-ben, Pro Arte-díj 1956-ban, Signum Laudis és Farkas-Ratkó-díj 1901-ben.

Rózsahegy Kálmán, a Nemzeti Színház örökös tagja, a Színi-iskola alapítója, kiváló művész (1960). 1961. augusztus 27-én halt meg Budapesten.

Hunyai öregministráns találkozó

Egész évben várjuk kedves vendégeinket klimatizált, termálvizés szobáinkban.

Vállaljuk baráti, üzleti, családi rendezvények lebonyolítását klimatizált éttermünkben 70 főig.

**Az étterem nyitva
11-21 óráig.**

Baráti, családi üzleti rendezvény lebonyolítását vállaljuk a teljesen klimatizált Híd-fő étteremben 160 főig.

FÉSZEK Panzió és Étterem

5500 Gyomaendrőd, Szabadság tér 6.
Telefon/Fax: 06-66/386-718 - Mobil: 06-20/5599-240
E-mail: feszekpanzio@mail.globonet.hu
www.feszekpanzio.hu

Kedves vásárlóim!

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Őszi ajánlataim:

- Kandallók, szenes kályhák, kályhacsövek, csőtisztítók
- Zománcos üstök, üstházak, tároló rekeszek, soványító edények
- Szivattyúk, műanyagtömlők, bilincsek, csatlakozók
- Főliák, műanyagfalók, műanyagzsákok, p.p. zsákok
- Kerítésdrótok, szegek, csavarok
- Barkácsgépek, kéziszerszámok, védőkesztyűk
- Munkaruhák, munkavédelmi bakancsok
- Virágföldek, virágcserepek, őszi virághagymák
- Festékek, ecsetek, festőhengerek, csempereagasztók
- Izzók, elemek, vezetékek, kapcsolók, stb.
- Borászati kellékek, parafadugók, üvegek, demizonok
- Alu létrák, talicskák, betonkeverők, kőműves szerszámok
- Szőnyegek - 2x3-mas, és futószőnyegek
- Konyhai felszerelések, fürdőszobaszőnyegek, viaszosvásznak

Várom vásárlóimat! - FARKAS MÁTÉ